Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 13, 1978 No. 131. VOL. LXXXV.

Український науковий світ вітає Блаженнішого Митрополита Мстислава з його вісімдесятиліттям

Блаженніший Владика Мстислав Первоієрарх УАПЦеркви

Савт Бавнд Брук (ОУ-ПС). — Члени Президії Світового Академічного Комітету Вільних Українців (САКВУ) проф. Яр. Рудницький і М. Степаненко склали офіційну візиту Блаженнішому Митрополитові УАПЦ Мстиславові дня 6 травня ц. р. в його резиденції в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. Президент САКВУ проф. Яр. Рудницький привітав Владику з його життьовим ювілеєм і побажав йому дальшого здоров'я й успіхів у праці. Проф. Яр. Рудницький склав одночасно подяку за допомогу Блаженнішого Митрополита Мстислава у відзначенні століття ганебного акту заборони українського слова в місті Бад Емс (Німеччина) в літі 1976 року та за інші прихильности до української науки. В зв'язку з недалекою поїздкою Владики до Австралії в червні й липні ц. р., обидва члени делегації САКВУ інформували Владику про наукове життя Австралійської України, зокрема ж про катедру українознавства, що її започатковано в січні 1978 року. Владика Митрополит відчитав у присутності членів делегації і ректора Свято-Софіївської Семінарії прот. Франка Істочина свою грунтовну статтю в справі недавньої телевізійної програми „Голокост''.

Владика Митрополит гостив членів делегації обідом у своїй резиденції й передав нове видання Об'єднання Православних Сестрицтв у ЗСА — англо-німецько-французький переклад розділу про Емс у 1876 році з повісти Л. Коваленко „Тиха вода''.

Міжнародна Жіноча Рада відзначує 90-річчя свого існування, Іванна Рожанковська, голова СУА, бере участь у святкуваннях в Осльо

(О. П.). — Пані Іванна Рожанковська від'їхала минулого тижня до Осльо,де вона візьме участь у святкуваннях 90-ліття Міжнародної Жіночої Ради і також у засіданнях його Екзекутиви, якої Союз Українок Америки є членом.

Міжнародна Жіноча Рада постала у 1888 році за ініціятивою американок. Тепер ця Рада нараховує 73 Національні Ради Жінок, які діють у різних країнах світу. Деякі наші українські жіночі організації в Канаді, Австралії та Америці є афілійовані та співпрацюють з Національними Жіночими Радами цих країн.

У час нашої державної незалежности Українська Жіноча Рада була членом Міжнародної Жіночої Ради Жінок та часто інтервеніювала у справахдопомоги для околиць, що потерпіли від епідемічних недуг. Українки брали участь у різних комісіях Міжнародної Жіночої Ради, зокрема Софія Русова, яка брала участь у виховних комісіях Ради. Із втратою державности захиталося і становище Української Жіночої Ради. Довго боролася Ганна Чикаленко-Келлер за вдержання того членства. Мимо її заходів, вона, Юлія Ярема і Олена Лотоцька (обі з Америки) були свідками фінальної відмови членства на Конгресі Міжнародної Жіночої Ради у 1925 році.

Союз Українок Америки став членом американської Національної Ради Жінок у 1953 р., завдяки старанням його голови, Олени Лотоцької, та здобув собі належне місце серед жіночих організацій Америки.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в місяці травні 1978 р. 447 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі й організатори:

По 7 і більше аплікацій надіслали:
І.Одежинський (153) — 21, о. І. Ващук (401) — 15, І. Гуцайлюк (147) — 14, Христя Фуга (269) — 13, Ірена Фуга (269) — 11, А. Лозинський (204) — 10, квітка Стецюк (25) — 9, П. Мудрий (341) — 9, Р. Татарський (94) — 8, Й. Темник (218) — 8, С. Гавриш (83) — 7, А. Дорошенко (103) — 7, І. Малко (320) — 7, І. Кнігницький (430) — 7.

По 6 аплікацій надіслали:
М. Кігічак (240), М. Семків (379), М. Тимків (387), П. Дяків (427), В. Зацерковний (439), Текля Мороз (465).

По 5 аплікацій надіслали:
Й. Сидор (90), Т. Чурма (157), А. Джула (161), М. Захарко (349), І. Данківський (375).

По 4 аплікації надіслали:
М. Пришляк(45), М. Ольшанський (51), Д. Стець (59), М. Ґурко (63), В. Бойд-Борискевич (94), М. Шумило (110), Л. Боднар (131), П. Залуга (183), В. Колодій (191), Марія Шпікула (221), М. Кальба (226), Б. Дейчаківський (251), Стеля Федик (292), М. Велич (317), Я. Фішер (346).

По 3 аплікації надіслали:
Анна Гарас (47), Т. Сливінський (59), Елеонора Совчік (112), С. Шилькевич (116), В. Рефт (120), В. Осадчук (172), І. Пригода (200), Д. Присташ (217), В. Гавдьо (221), Я. Кришталович (222), В. Винницький (239), Юлія Гуглик (259), І. А. Флис (267), Ірена Кисіль (269), Д. Ґалонжка (307), А. Копистянський (327), М. Каркоць (345), Олександра Дольницька (434), Р. Горнич (460).

По дві аплікації надіслали:
І. Пециляк (6), Марія Кульчицька (8), Олена Олек (22), І. Пиндус (39), І. Блиха (42), В. Колінко (45),І. Сєрант(86), Ґльорія Пашин (125), Я. Леськів (133), Г. Корб'як (146), А. Слюсарчук (174), Л. Гардінк (206), Б. Одежинський (216), Т. Кубарич (217), М. Карачевський (221), П. Ліщак (230), Анна Ремік (238), П. Арктотин (261), Данута Ясінська (287), В. Гавриляк (316), С.Болубаш (354), М. Депа (356), В.Гетманський (374),П. Тарнавський (375), Іванна Мельник (418), О. Ґородиський (423),Б. Зорич (432), М. Шпитко (489), П. Волощук (505).

По одній аплікації нових членів надіслало 64 секретарі та організатори. Разом одержала Головна Канцелярія УНСоюзу 447 нових членів.

Совєти обвинувачують ЗСА за комунікаційне шпигунство

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу'' в Совєтському Союзі Дейвід К. Шіплер інформує у числі газети з 9-го червня ц. р., що міністерство закордонних справ СССР обвинуватило в четвер, 8-го червня, амбасаду З'єднаних Стейтів Америки за комунікаційне шпигунство, тобто підслухування телефонічних та радіових розмов при допомозі спеціяльних електронічних апаратів, вмонтованих в приміщенні амбасади, а також в іншому засекреченому місці та в іншому кварталі Москви. Совєти кажуть, що недавно відкриті апарати в тунелі і комині амбасади, про що „Свобода'' інформувала у числі з 6-го червня ц. р., були запобігаючими апаратами, щоб перешкодити таким підслухам американців. Совєтське агентство ТАСС заявляє, що речник міністерства закордонних справ СССР передав протест на руки амбасадора Малкома Туна ще 28-го травня ц. р., але американці не опублікували цього документу. Представник американської амбасади категорично заперечив інформацію ТАСС, кажучи, що амбасада ЗСА не одержала жадного документу і навіть ніхто не повідомляв її телефонічно у тій справі. Натякаючи на замурування переходу в пивниці амбасади, який сполучав два будинки разом і служив за вихід у випадку наглої потреби, совєти і з цього приводу підняли шум, закинувши персоналові амбасади нелеґальне проникання до сусіднього мешканевого будинку зі шпигунськими цілями. Раніші поголоски про те, що підкладені совєтами апарати мали за ціль перехоплювати інформації з амбасади, писані машиністками на писальних машинах, а пізніше їх аналізувати на компюторах, не відповідають правді, бо, як запевняють речники амбасади, усі писальні машини, вживані в амбасаді ЗСА в Москві мають захороняючі механізми проти такого підслухування.

Совєтська сторона, як твердить ТАСС, має докази, що в будинку амбасади ЗСА вже від давна існує спеціяльне бюро електронічних підслухів, які включають радіотелефонічні розмови. ТАСС твердить, що совєтські чинники є в посіданні „доказових матеріялів'', включно з апаратами, які відбирають такі розмови.

Виявляється, що уряд СССР не тільки підкладає підслухові електронічні апарати до будинків закордонних амбасад, як це було у випадку амбасади ЗСА але ще й вимагає заплати за „заподіяні шкоди''. Газета „Ню Йорк Таймс'' інформує у числі з 9-го червня ц. р., що міністерство закордонних справ СССР зажадало звороту коштів за заінстальовані, очевидно без відома американців, охороняючі апарати в будинку амбасади.

МекҐоверн і Чирч критикують промову президента Катрера

Вашінгтон. — Два чільні демократичні сенатори, Джордж МекҐоверн із Південної Дакоти і Френк Чирч з Айдаго, минулого четверга, 8-го червня, критикували промову президента Джіммі Картера, виголошену день раніше в Академії Морської Фльоти ЗСА, твердячи, що Президент загостро критикував Совєтський Союз, що, на думку згаданих двох законодавців, може перешкодити ратифікації Сенатом нового договору відносно обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Сенатори МекҐоверн і Чирч, які належать до ліберального крила Демократичної партії і обидва в минулому кандидували на пост президента ЗСА, заявили кореспондентам, що якщо през. Картер продовжуватиме так гостро критикувати Москву, як це робив у промові в Академії Морської Фльоти, то це може витворити ворожу до Совєтського Союзу атмосферу, в якій Сенат відкинув би САЛТ II.

Сен. МекҐоверн сказав, що не бачить „потреби під'юджувати американський нарід до антисовєтської гістерії'', додаючи, що президент Картер і совєтські лідери повинні припинити гострі взаємообвинувачення і спокійно продовжувати переговори щодо САЛТ і то без конфронтацій''.

Сенатор Чирч висловив думку, що вимоги президента Картера, щоб совєтський уряд припинив своє військове втручання в Африці та на інших обширах, не матимуть успіху, бо „кожний уряд робить все можливе, щоб поширити свої впливи''.

Речник Білого Дому в четвер відмовився коментувати критику з боку сенаторів МекҐоверна і Чирча, але заявив, що президент Картер „не здивований'', бо передбачував таку реакцію згаданих двох законодавців. Рекс Ґренум, заступник пресового секретаря Білого Дому, додав, що Пезидент вдоволений загальною реакцією американського суспільства на його промову, бо протягом 24-ох годин після промови до Білого Дому наплило 175 позитивних відгуків, а тільки 6 неґативних. Західньоевропейські газети у великій більшості схвалювали виступ Президента, як рівнож лідери европейських членів Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) вітали цю промову.

Китай обмежує допомогу для В'єтнаму

Банґкок, Тайленд. — Заступник прем'єр-міністра Китайської Народної Республіки Тенґ Ґсіао-пінґ, який тепер вважається одним з найвпливовіших політичних мужів, заявив у розмові з тайлендськими журналістами, що Китай був змушений обмежити економічну допомогу для В'єтнаму, який не тільки „видворює" китайців з країни, під претекстом, що вони самі бажають виїжджати до Китаю, але також стає по стороні „третьої держави", яка заінтересована в розпаленні конфлікту між КНР і В'єтнамом. Досі, як відомо біля 120.000 китайців були виселені з В'єтнаму і частина з них працює тепер у сільському господарстві країни. На запит чи не можна цих непорозумінь усунути при допомозі переговорів, Тенґ відповів, що покищо немає жадних передумов для таких переговорів, ані з В'єтнамом, ані з тією країною, яка фактично створила і підсилює китайсько-в'єтнамський конфлікт. Досі В'єтнам одержав від Китаю 18 більйонів долярів різної допомоги і були роки, коли китайська допомога значно перевищувала совєтську. Тенґ при тому висловив пересторогу на адресу В'єтнаму і радив не „перетягати струни", бо досі В'єтнам у багатьох випадках переступав межі можливого і нарушував існуючі приязні зв'язки з Китаєм.

ЗАХІДНІЙ СВІТ ВТРАТИВ СВОЮ СИЛУ І ВІДВАГУ — ТВЕРДИТЬ СОЛЖЕНІЦИН

Ефраїм Каціp [зліва], колишній президент Ізраїля, одержав почесний докторат Гарварду разом з Александром Солженіценим під час церемонії, на якій промовляв Солженіцин. Біля них стоїть проф. Дерек С. Бок, президент Гарварду.

Кембридж, Масс. — Промовляючи в четвер, 8-го червня, під час градуаційних церемоній у Гарвардському університеті, відомий російський письменник Алекса...ер Солженіцин, Нобелівський лавреат і автор ряду праць про жахливі умовини в совєтських концентраційних таборах, між ними „Архіпелаг ГУЛаг'', якого в 1974-му році совєтські власті „видворили'' з СССР, заявив, що західній світ втратив свою силу і відвагу, як рівнож наголошує матеріялістичний добробут замість вести боротьбу зі злом.

Твердячи, що ні дипломатія, ані військовий балянс не спроможні зліквідувати загрозу з боку комунізму, Солженіцин заявив, що тільки моральна сила і моральне поступовання можуть мати успіх проти світового зла, представником якого є тепер комунізм і комуністичні держави.

Щодо політичних провідників Заходу, то вони стали пасивними і боягузами в обличчі ворога, який користає з усіх однобічних концесій — сказав Солженіцин, додаючи, що найнижчі чиновники в Кремлю насміхаються із західніх політиків, зокрема таких, як Джордж Кеннен, відомий совєтолог, який пропонує, щоб ЗСА почали однобічне роззброєння.

Тавруючи Совєтський Союз і цілий комуністичний світ як представників зла, Солженіцин заявив, що народи Совєтського Союзу і комуністичних країн Східньої Европи фактично не мають причини наслідувати Захід, бо в ЗСА та західньоевропейських країнах люди стали слабі фізично і духово, живучи в надмірних достатках, а натомість люди в СССР і сателітах, які протягом довгих десятиліть терпіли під комунізмом, стали сильніші і після знищення комунізму змагали б до вищих цілей, ніж матеріяльні, які панують на Заході.

Протягом цілої промови Солженіцин, який зі своєю родиною живе тепер біля Кавендишу, Вермонт, наголошував моральні вартості та віру в Бога і закликав до боротьби зі злом, а гостро критикував матеріялізм сучасного світу. Він твердив, що провідники і громадяни країн Заходу готові піти на різні концесії для сил зла, тобто комуністичного бльоку, і відмовляються боротися за ідеали.

Солженіцин гостро наврував тих „пацифістів'', які виступали проти участи ЗСА у В'єтнамській війні, бо вони, на думку промовця, тепер відповідають за те, що населення В'єтнаму і Камбоджі находиться під жахливим терором комуністичних режимів. Щодо самої поразки ЗСА у В'єтнамській війні, Солженіцин твердив, що це є доказом слабости Заходу, бо така могутня держава, як Америка не могла перемогти малого комуністичного Північного В'єтнаму.

Він теж таврував Америку, що не допомогла антикомуністичним фракціям в Анголі, бо американські політики боялися, що громадянська війна в тій африканській країні може перетворитися в „другий В'єтнам'', як теж критикував американських діячів за те, що і тепер не ставлять спротиву совєтській та кубинській агресії в інших країнах Африки.

Щодо прав людини, Солженіцин висловив думку, що світ повинен більше уваги присвячувати „обов'язкам людини, а не правам'', бо надмірні право і брак обов'язків доводять до занепаду моралі.

Він гостро скритикував пресу ЗСА і цілого вільного світу, твердячи, що журналісти і редакції газет та інших засобів масової інформації мають надмірні повновласті, фактично ще більші ніж законодавчі тіла та виконавчі органи, хоча населення не надало цих повновластей пресі шляхом виборів. У комуністичних країнах преса повністю контрольована диктаторським режимами, а на Заході, де нема урядової цензури, всемогутні засоби масової інформації вирішують що слухачі чи читачі повинні знати — сказав Солженіцин.

Солженіцин також скритикував уряд ЗСА за старання встановити близькі зв'язки з червоним Китаєм, бо це, на його думку, теж представляє собою співпрацю з комуністичним злом.

Зазначуючи, що він не говорить як ворог ЗСА і цілого Заходу, а як затурбований приятель, Солженіцин перестерігав, що західня цивілізація дійшла до дуже критичного моменту. Дальший розвиток залежатиме від того, чи Захід знову почне наголошувати Божі та моральні принципи, чи продовжуватиме йти шляхом матеріялізму.

Танзанія обороняє совєтське становище відносно Африки

Дар Ес Саллам, Танзанія. — Пресові агентства інформують, що президент Танзанії Юліюс К. Нейрере, один з найбільш впливових державних мужів в Африці, обороняє совєтське становище і ролю Совєтського Союзу та його сателіта Куби в африканських країнах, кажучи, що „гістеричні голоси", які сьогодні чуємо у світі про Африку, мабуть, походять від Адміністрації президента Картера. Він заявляє, що совєтські і кубинські військові частини знаходяться тільки у двох африканських країнах — Анголі і Етіопії, але в обидвох випадках їх туди „запросили леґітимні режими", які побоювалися аґресії.

АФРИКАНСЬКІ ВИЗВОЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДТРИМУЮТЬ ВИЗВОЛЬНІ РУХИ В СССР І СХІДНІЙ ЕВРОПІ

Ню Йорк (РК). — Від 20 до 30 травня ц. р. в Лісбоні, столиці Португалії, відбувалася конференція на тему: „Загроза російського імперіялізму", в якій брали участь понад 100 учасників з різних країн Европи та Африки. Від Комітету оборони радянських політичних в'язнів з Ню Йорку брав участь в конференції Роман Купчинський, який рівночасно виголосив доповідь генерала Петра Григоренка, який з огляду на інші зобов'яання не міг прибути на конференцію.

Першого дня конференції була вибрана президія, в яку ввійшли: капітан Томас Роза, колишній міністер праці Португалії (після повалення режиму Салазара); Раймонд Дронн, колишній член Французького парляменту та голова парляментарної комісії оборони; Освальдо Пеше з Італії; д-р Педро Розета, член Португальського парляменту і голова парляментарної групи Соціял-демократичної партії, та Роман Купчинський.

Протягом конференції були прочитані різні доповіді на тему російського імперіялізму — про мілітарну загрозу СССР, колоніяльну політику СССР-Куби в Африці та аґресію в Анґолі і в інших країнах Африки, про становище в СССР та Східній Европі, про ґлобальну стратегію СССР та інші. Доповідь генерала Григоренка викликала велике зацікавлення серед присутніх. Григоренко звернув увагу на останні завоювання СССР в Африці, згадав, що сьогодні СССР готує війну проти Китаю і хоче невтралізувати Европу і ЗСА. Він наголосив потребу виведення совєтських військ з Німеччини та про боротьбу українського й інших народів СССР за самостійність. Інформацію про доповідь ген. Григоренка надрукувала головна португальська преса, а газета „Журнал Ново" (газета Соціял-демократичної партії) надрукувала інтерв'ю з Григоренком, яке було передане на письмі.

У своїй доповіді Р. Купчинський, сказав, що російський імперіялізм є не лише загрозою, а дійсністю для народів СССР та Східньої Европи. Український, грузинський, литовський та інші не-російські народи СССР були першими жертвами російського імперіялізму і вони є природними союзниками Західньої Европи та Африки в їхній боротьбі проти цієї загрози. Португальська преса також широко інформувала про цю доповідь.

Під час конференції делеґати від Африканських Визвольних Рухів проголосили слідуючу заяви:

„Ми, представники Африканських національно-визвольних рухів, зібраних на Лісбонській конференції 1978 р., хочемо заявити нашу солідарність і підтримку для національно-визвольних рухів в Східній Европі та СССР. Ми хочемо, щоб польський, чехо-словацький, український, грузинський, узбекський, російський і всі народи, ув'язнені російським імперіялізмом, знали, що ми піддержуємо право всіх народів на самостійність і національне визволення". Цю заяву підписали: Герсі Діні (Сомалія), Ангуле Неєр (Ґабон), Бенні Бунсі (Полуднева Африка), Ваал Нето (представник ФНЛА з Анґолі). Представник УНІТИ, Чітунда (Анголя) телефонічно згодився підписати заяву.

Конференція прийняла декілька резолюцій, між ними окрему резолюцію про СССР та Східню Европу, в якій між іншим сказано:

„Для багатьох народів Европи і Африки російський імперіялізм є не тільки загрозою, але дійсністю. Внутрі кордонів СССР знаходяться десятки народів, які борються за свою національну незалежність ...СССР хоче поширити свою геґемонію на весь світ. Тепер вони (совєти) знаходяться в Африці з метою окружити Західню Европу.

„У виснову, учасники Лісбонської конференції заявляють свою солідарність з народами України, Грузії, Вірменії, Литви, Естонії і всіми не-російськими народами в новій „тюрмі народів", якою є імперія нових царів. Ми хочемо їм сказати: „Ваша боротьба є також нашою...

„Лісбонська конференція 1978 року засуджує расизм і великоросійський шовінізм уряду СССР..."

На офіційному закритті конференції було присутніх коло 500 людей. Там Р. Купчинський виголосив промову, в якій він закликав португальський народ підтримати змагання українського народу за його національну самостійність і не вірити пропаґандивним кличам португальських комуністів, які є звичайними аґентами Москви і діють проти інтересів Португалії.

Конференція рішила створити постійний Інформаційний центр, де можна посилати матеріяли-факти про наступ російського імперіялізму. Рівнож був обраний постійний, секретаріят, який буде плянувати наступні конференції в Европі, Африці та інших країнах світу.

ЗСА таки продаватимуть Китаєві контроверсійні інструменти

Вашінгтон. — Речники Білого Дому інформують, що уряд президента Джіммі Картера змінив своє попереднє становище і тепер дозволить американській фірмі Деталус Ентерпрайзес з Енн Арбор, Мічіґен, продавати комуністичному Китаєві інструменти для геологічних дослідів, хоча тих інструментів не може купувати Совєтський Союз з уваги на те, що ті інструменти, розміщені на літаках, не тільки спроможні виявляти поклади вугілля і нафтової ропи, але також можуть бути використані для військових цілей.

На початку травня ц. р. Департамент торгівлі повідомив згадану фірму, що вона не зможе продати геологічних інструментів Пекінові, вартости 2.8 мільйона долярів, хоча фірма вже раніше дійшла до порозуміння з Пекіном. Однак, під час недавньої поїздки до Китаю д-ра Збіґнєва Бжезіньского, головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, китайці видвигнули справу продажу і після повороту Бжезіньского до Вашінгтону уряд ЗСА змінив своє становище, правдоподібно тому, бо вважає що продаж поліпшить відносини між Пекіном і Вашінгтоном.

Противники продажу твердять, що геологічні інструменти можуть бути використані Китаєм для переловлювання депеш американських збройних сил, що становило б загрозу для безпеки ЗСА, як теж вказують, що Совєтський Союз, який не може купувати цього знаряддя, інтерпретуватиме продаж Китаєві як „ворожий крок''.

Натомість прихильники продажу Пекінові твердять, що ЗСА повинні нав'язати якнайкращі відносини з червоним Китаєм.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нові шляхи Китаю

Після П'ятого Народного Конгресу, який відбувся в Китайській Народній Республіці в березні 1978 року, в Китаю повіяло дещо іншим, ,,прагматичним'' вітром. Наприклад, китайське керівництво, а в першу чергу голова китайської Комуністичної партії і діючий прем'єр-міністер Гуа Куо-фенг та його заступник регабілітований Тенг Гсіао-пінг, відсепарувались цілковито від ,,здобутків'' так званої ,,культурної революції''; дещо зреформували, або краще сказати, упростили ,,вчення'' Мао Тсе-тунга, пристосувавши його до теперішнього практичного життя; нав'язали ближчі стосунки з країнами Західньої Европи, Японією і до деякої міри зі З'єднаними Стейтами Америки, щоб запевнити собі політичну підтримку в боротьбі з комуно-московськими імперіялістами і пожвавити торговельну виміну для модернізації китайської економіки; започаткували процес індустріялізації країни; заініціювали дискусію на тему лібералізації життя, зокрема на відтинку літератури і мистецтва і,врешті, звільнили з ув'язнення понад 100.000 політичних в'язнів, які були жертвами не тільки ,,культурної революції'', але також пізнішої боротьби уряду з радикальними елементами, що їх після смерти Мао очолювала його дружина Чіянг Чінг.

Можуть мати рацію політичні коментатори, які твердять, що регабілітаційна кампанія в Китаю має політичний характер, завданням якого є наново привернути довір'я закордонних держав до теперішньої політики нового керівництва, але фактом є, що в Китайській Народній Республіці проходять чималі зміни не тільки у практичних потягненнях уряду, але також у поглядах та думках пересічних китайців на життя в загальному, що віддзеркалюється у їхніх писаннях чи численних листах до газет,які тепер,частіше як перед тим,друкує китайська преса.Промовистим доказом цього може послужити приклад китайської газети,органу Комуністичної партії ,,Женьмінь Жібао'', яка не тільки ввела у себе рубрику ,,Листи читачів'', але сама заохочує писати такі листи на різні теми і вже тиждень після цієї заохоти редакція одержала аж 130.000 таких листів з усіх провінцій КНР, у яких читачі порушують майже усі існуючі сьогодні в Китаю проблеми, включно з політичними і військовими, що було немислиме в часі владування Мао Тсе-тунга і його соратників. Цікаво при тому відмітити, що улюбленими темами авторів численних листів є політична теорія, література, мистецтво, техніка, конечність переходу китайської індустрії на компютерську систему, наука, критика недоліків публічного життя тощо.

Нещодавно у вже згаданій ,,Женьмінь Жібао'' появилася була навіть стаття під заголовком: ,,Не терпітимемо придушення критики''. Можливо, що це все робиться з премидетацією, бо уряд хоче скинути вину за неуспіхи на радикалів, головно оклепану ,,чвірку'' пані Чіянг Чінг, подібно як комуно-московські диктатори скидають вину за сільськогосподарські чи інші провали на поодиноких республіканських ,,невісток'', але в червоному Китаю таки помітні нові шляхи, започатковані теперішнім керівництвом, абстрагуючи від того наступили вони під тиском чи без тиску широких народних мас, які прагнуть свободи. Деякі західні політики, аналізуючи сучасну ситуацію в Китайській Народній Республіці, цілком правильно стверджують, що там, може навіть проти волі режиму, наступила внутрішня диференціяція. Режим ще має силу контролювати маси, але мусить все більше й більше рахуватися з їхньою опінією. А тому, що Захід, згідно з твердженням югославського письменника-дисидента і теоретика Мілована Джіласа, стоїть ближче до здійснення деяких соціялістичних, а також соціяльних ідеалів, ніж Совєтський Союз і його сателіти, то не дивно, що китайці чимраз більше звертаються обличчям до вільних країн Заходу, шукаючи там не тільки розв'язки економічних проблем, але й допомоги в боротьбі з комуно-московською імперією, яка їм безпосередньо загрожує.

М. Платковський

КОЛИ ВИБ'Є ГОДИНА 12-ТА

Недавно я одержав листа від одного з моїх приятелів аж з Австралії. В цьому листі пишеться, між іншим, таке: ,,Політична ситуація в світі укладається так, що кожної хвилини ми можемо бути поставлені перед новим іспитом історії, а ми до того іспиту не підготовані. Переживши трагедію 1941 року, я боюся, що тепер може бути іще гірше. Тому я такий натиск кладу на конкретне плянування. Що ми робитимемо, коли раптом в СССР наступлять якісь зміни, включно з державним переворотом? Чим ми зможемо забезпечити статус екзильного Уряду УНРеспубліки і визнання його де факто?''

Може мій кореспондент трохи перебільшує, коли пише, що події можуть статися ,,кожної хвилі''. Проте, колись до таких подій таки прийде — хай і за 20 чи більше років, але такий час це ніщо супроти історії. Такі вирішальні події можуть прийти або в наслідок якогось в більшій чи меншій мірі революційного вибуху в СССР, або в результаті якихось зовнішніх комплікацій для Москви. Недарма ж Китай не припиняє своїх пересторог перед політикою Совєтського Союзу, а оце зовсім недавно американський президент Картер закликав своїх союзників на конференції НАТО у Вашінгтоні до чуйности супроти СССР та до постійного піднесення самооборонного потенціялу. І от виникає питання, чи ми зуміємо ,,підготовитися'', якщо навіть маємо ще перед собою яких 20 років?

Поминаючи деякі песимістичні чи навіть капітулянтські голоси, ми назагал опановані швидше оптимістичними настроями. На різних академіях, з'їздах, конференціях тощо ми виголошуємо промови і приймаємо резолюції, з яких пробивається оптимізм і віра в нашу перемогу щодо відновлення суверенної і самостійної держави. Ми говоримо про свідомість і високий патріотизм нашого народу на батьківщині, ми вказуємо на твердість українства у вільному світі, ми вказуємо на те, що українська визвольна справа має тепер зрозуміння і симпатії серед держав західнього світу. Все це правда: під кожним з цих оглядів наша справа стоїть куди краще, ніж у роках 1917/21.А оптимізм і віра в перемогу — це елементи, що їх ми потребуємо для продовжування боротьби й осягнення успіхів. Проте... не треба себе заколисувати лише вигляданми на перемогу нашої слушної справи. Треба також усвідомлювати й ураховувати ті трудноші — і, може, дуже великі труднощі — що їх ще маємо перед собою. Це зобов'язує всіх тих, які приймають участь у різних ділянках нашої визвольної акції, насамперед тих, які відограють у ній більш чи менш провідну ролю.

Національна свідомість і патріотизм безумовно зросли серед нашого народу в порівнянні з 1917 і безпосередньо наступними роками. Та не забуваймо, що в Україні немає можливости діяти зорганізовано і більшими гуртами: про це дбає ворожий терор. Дуже можливо, що в момент ,,нового іспиту історії'' треба буде деякого часу, щоб наші підпільники вийшли з підпілля, наші в'язні мали час повернутися з концтаборів, а загал свідомого чи півсвідомого громадянства зактизуватися настільки, щоб влада була перейнята національно-державницькими і непохитно самостійницькими елементами. В цьому можуть допомогти (але тільки — допомогти) українці вільного світу, серед яких — у момент вирішальних подій — напевно зникнуть песимісти і капітулянти. Але — як виглядає справа в цій ділянці?

Ми знаємо, що всі нібито хотять і відчувають потребу т. зв. політичної консолідації. Та ця справа не вдається через різні, часом дуже глибокі, розходження. Недавня справа консолідації на базі ДЦ УНРеспубліки зависла в повітрі. Поперше, тому, що вхід до УНРади двох партійних груп далеко не вичерпує об'єднання численних політичних груп серед українства у вільному світі. Подруге, тому, що не знайдено зобов'язуючих усіх партнерів визвольно-концепційних засад. Якщо групи, приналежні до УДРуху, орієнтуються на ,,леґальні методи боротьби'' в підсовєтській Україні (яких не треба відкидати, але й не обмежуватися ними), а другі — зокрема ті, які входять у нинішню систему ДЦ УН Республіки в екзилі, а також інші політичні формації — покладають надії на революційне знесення совєтсько-російської імперії й势 пануючого в ній режиму, — чи то може з цього вийти справжня консолідація?! І якщо — в обличчі браку такої справжньої консолідації — допоміжна роля представників вільних українців у час ,,іспиту історії'' зведеться до того, що, продіставшись в Україну, одні будуть тягнути наліво, другі направо, треті вперед, а четверті назад, — то ця ,,допоміжна роля'' може відбитися лише неґативно для української визвольної справи і для відновлення нашої суверенної і соборної державности. Відбився б також неґативно і брак ясної і безапеляційної державницької концепції серед українців і тут, у вільному світі, і в самій Україні. І тут видається, що широка консолідація саме на базі Державного Центру і екзильного Уряду УНРеспубліки ство-

(Закінчення на ст. 3-ій)

І. Пеленська

ДЕКІЛЬКА ДУМОК ПРО КОНВЕНЦІЮ СУА

Я хотіла б заторкнути у цій статті лише деякі аспекти ХУІІІ Конвенції Союзу Українок Америки, яка відбулася 26-28 травня 1978 р. у Шератон готелі в Ню Йорку, а це аспект організації, тематики і ґенерації.

Організаційна справність у перебігу Конвенції була з одного боку вислідом підбору на керівні місця вироблених суспільно одиниць, а з другого боку, чіткости організаційної структури СУА з підкресленням ролі і відповідальности поодиноких клітин організації — Управи, Окружних управ, Відділів і Комісій. Тут так і напрошується заперечення тези філософів, що, мовляв, ,,мужчина це дія — жінка само буття''. Тим часом організаційна система в жіночих зустрічах і її спаяність часто доказують, що жінка може досягнути рівня дії мужчини не лише впливом своєї психіки, але і систематикою плянування та математикою часу.

Організаційна дія іде поряд не лише із взаємовідношенням внутрішніх чинників організації, але і зовнішніх, про які згадує не без гіркости голова СУА в ,,Пам'ятниковій книжці ХУІІІ Конвенції СУА'', а також говорила в промові на репрезентативному бенкеті. Є це проблема: жіноча організація, а громада. Відомо, що український світ вважає жіночі організації джерелом праці і фінансів для загально-громадського життя. Засада слушна, бож організації існують на те, щоби служити громаді, але лише так довго, як довго ця служба не переходить меж доцільности, не послаблює самої організації і не зупиняє надто високими вимогами її розвитку, бо тоді громада ,,підрізує дерево, на якому сидить''. Тому є зрозуміле намагання сучасного проводу СУА, звернути увагу на потребу внутрішнього зміцнення СУА, бо щойно тоді зможе він дати українській спільноті справжні культурні і суспільні вартості, а не доривочні датки на цілі різних установ і організацій, і то без жадної компензати. Лише два приклади: коли СУА дав українській спільноті в ЗСА коло 30 дошкільних світличок, тобто створив основу національного і суспільного виховання молодого покоління, громада і навіть загал членства СУА, сприйняли це як самозрозумілу річ і залишили світлички самим собі, тобто без належного вивінування і професійного рівня навчання, бо, мовляв, світлички і школи українознавства мають бути самовистачальні, хоча такого явища не знає ніяка держава світу. Другий приклад: коли СУА дає громаді Музей народної творчости, Музей зупиняється на етапі розвитку, бо в опінії громади, це справа СУА, фінансовий тягар можуть понести його Відділи. Це тоді, коли ця ж громада не думає резиґнувати зі своїх дотеперішніх вимог до Відділів на місцях, а вони не є в силі подолати цього подвійного тягару.

Консервативний спосіб нашого громадського життя насуває тут зрозумілі труднощі і вимагає лише постепенної дії, узгіднювання, щоби дійти до позитивної розв'язки, часом і в окремих випадках.

Не зважаючи на всі труднощі, Союз Українок не зупиняє свого росту, а ХУІІІ Конвенція була наявним показником, щоб лише згадати участь у Міжнародному році дитини, що поєднується з обороною дитини й жінки в Україні, дальшу працю над розбудовою Музею народної творчости, продовжування дії суспільної опіки та стипендійної, вдержання журналу ,,Наше Життя'', плекання народних обрядів і звичаїв, ведення міжнародних зв'язків участю у зустрічах світових організацій, таких як Міжнародна жіноча рада, Генеральна федерація жіночих клюбів та ін.

Щодо тематики, то згідно з гаслом Конвенції: ,,Сьогоднішня українська дитина — майбутність українського народу'' відбувся панель на таку ж саму тему, а другий мав тему: ,,Жіночий рух вчора і сьогодні'' та були виголошені дві доповіді: ,,Вклад жінок у розвиток українського суспільства'' та ,,Союз Українок і українська громада''.

Приємно підкреслити професійний рівень панелів та інтелектуальний доповідей, які вміло поєднували аналітичний підхід до сучасного українського жіночого руху з його історичним минулим. Авторками в більшості були молоді професійні і наукові сили. Їхні прізвища були всі в інформаційній статті мгра Дори Рак про Конвенцію у ,,Свободі'' з 1-го червня ц. р. ч. 121, тому тут не повторюю їхнього списка.

Третій намічений аспект — ґенерацій, яка дуже турбує сучасних діячів, коли вони опускають свої громадські стійки. На Конвенції ця проблема перестала турбувати, коли, кинувши поглядом на залю, небагато можна було побачити старших віком діячок. Загал публіки творили жінки середнього віку, а поважною частиною було жіноцтво покоління, народженого вже поза Україною, для якої вони, одначе, віддають своє знання і свій труд.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРЕТЬОМУ КОНҐРЕСОВІ СКВУ ПІД РОЗВАГУ

Не буде, мабуть, помилкою сказати, що основна маса українських людей, розсіяних по цілому світу, бажала б бачити в черговому Конгресі СКВУ щось в роді українського парляменту поза межами Батьківщини. Особливо тепер, коли Москва проводить черговий наступ з наміром ліквідувати ,,украинский вопрос'', сила і успішність нашої протидії у великій мірі залежатимуть від висліду праці і рішень СКВУ.

Ці рішення матимуть також великий вплив для збереження національного обличчя та душі еміграції на будуче.

Тому першим і основним завданням Конгресу повинно бути шукання доріг для ближчої співпраці, а за цим і об'єднання з усіми групами, які ще досі остають поза його рамками. Адже усім аж надто ясне, скільки енергії,часу, а то й грошей затрачено на внутрішні суперництва та наскільки через це послаблена ефективність наших зусиль в ділянці всеукраїнського характеру роботи.

Ідучи назустріч сердечним бажанням наших братів в Україні, СКВУ повинен в усій своїй праці та усіх своїх рішеннях підпорядкувати усякі партійні чи групові нахили нашим загальним потребам. А ці загальні потреби дійсно великі: всебічна допомога Україні за її визволення, скріплення боротьби за душу нашого молодого покоління, щоби воно зростало в пошані та гордості за своє походження, розбудова культурних, наукових, релігійних, економічних центрів та, вкінці, ширення знання про Україну серед чужих, це лиш кілька прикладів наших потреб і завдань.

В дальшому, СКВУ повинен подбати, щоби у складі делегацій на Конгрес, як теж в працях окремих комісій запевнити активну участь представникам молоді. Не слід забувати, що старші постепенно та невідклично ,,відходять'', отже цій нашій молоді припаде обов'язок продовжувати працю своїх батьків. Їхня праця буде такою, яку національну, морально-етичну та організаційну підготову одержать вони від старших. Для цього нам треба максимально широкої розбудови так шкільництва, як і наших молодечих організацій, в яких виховання йшло би більше по загально українській, а менше партійно-ідеологічній лінії. Нашим провідникам, які візьмуть участь в працях Конгресу, треба розуміти, що погляди молоді часто є і ще частіше будуть інші від їхніх, бо це нормальний процес життя.

Реасумуючи, — належить надіятися, що СКВУ поробить усі можливі заходи, щоби у його структурі найшли місце усі ті, що ще дальше стоять осторонь, а не лише представники ,,офіційної коаліції''. Консолідація усіх наших груп і партій поважно збільшила б питому вагу СКВУ і так дуже необхідну для успішного діяння матеріяльну базу.

Хай же слова молитви ,,Боже, нам єдність подай'' не остають більше пустим звуком, а стануть дійсністю у житті і праці нашої спільноти.

Вірджінія

Ярослав Волошин

ВЕЛИКИХ СЛІВ ВЕЛИКА СИЛА...

Зі справжнім подивом для влучної оцінки ситуації перечитала я статтю невідомого мені автора Є.Скоцка п. н. ,,Оунівські звернення'', що була поміщена у ,,Свободі'' ч. 109 з датою 16-го травня ц. р. Дивує мене, що досі ніхто на цю статтю не відгукнувся і це спонукає мене саме написати цих кілька слів, щоби стаття не перейшла у забуття.

Автор її у безпосередніх, дуже спокійних спостереженнях висловив щиро думки, які напевно нуртують у неодного із нас. Ця, так питоменна в українців фразеологія, виявилася знову різко саме тепер з приводу 40-річчя смерти полковника Євгена Коновальця, не лише у зверненні двох ОУН, про які пише п. Скоцко. Такі самі патетичні фрази читаємо у подібних зверненнях з цього приводу наших центральних громадських установ. На жаль, таким самим позначилися і слова численних доповідачів на панелі для відзначення 40-річчя трагічної смерти Є. Коновальця, влаштованому Комітетом Об'єднаних Організацій Міста Ню Йорку. Ціле щастя, що на цьому панелі не було молоді, яку так закликали до участи організатори. Бо саме їх таким ,,пустослів'ям'' не можна вже закопити, а хіба відкинути. Завважуємо однак, що вже і старшим робиться досадно та не стає терпцю — доказом цього стаття п. Скоцка, під якою напевно багато із нас підписалося б зі щирим переконанням.

Прикро, що так саме відзначають 40-річчя трагічної смерти Євгена Коновальця, людини, що була наскрізь діловою і скромною та якій були зокрема осоружні усі патетичні слова та беззмістовні фрази.

Ольга Кузьмович

ПОСТАВМО ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ

Беручи під увагу бажання совєтського уряду ставити пам'ятники Тарасові Шевченкові у Канаді та Франції, пропоную заснувати у ЗСА комітет побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Львові.

Три десятки років минуло від того часу, як Червона армія зайняла Львів. Не зважаючи на це, пам'ятника Кобзареві у Львові не поставлено. Отож пропоную заснувати комітет на еміграції і за зібрані гроші запропонувати урядові УССР у Києві побудувати пам'ятник Тараса Шевченка на одній з головних площ міста Львова.

Філядельфія

С. К.

Вклад українських науковців в астронавтику

(Б. Б.). — Літературно-Мистецький Кляб в Ню Йорку закінчив свою минулорічну діяльність виступом інж. Романа Бобяка з дуже цікавою і мало знаною темою з ділянки астронавтики, до якої українські учені також вклали свою цеголку знання і праці.

Автора привітав голова Клюбу інж. Тарас Грицай, опісля маестро Степан Крижанівський ближче запізнав присутніх з інж. Р. Бобяком, згадавши про його високі інженерські студії, практику в знаних світових електротехнічних фірмах в Европі, Канаді і ЗСА, його зацікавлення космічними полетами і усім технічним вирядом, що довів астронавтів до висадки на місяць.

Ще в доісторичній добі — розпочав автор свою доповідь — подибуємо в переказах і мітах згадку про те, що людина старалась наслідувати полет птахів, щоб літати як вони в повітрі і мати змогу в скорому часі переноситись з одного в друге місце. З грецької мітології відомо про таку невдалу спробу Ікаря, також в китайських переказах є згадки про спроби наслідувати лет птахів. У ХУ сторіччі геніяльний Леонардо да Вінчі займався тим питанням, залишаючи по собі багато шкіців і рисунків літаючих машин. На початку XIX сторіччя були численні спроби лету, бальонів з людською залогою, а в новіших часах побудовано великі бальони у формі сигара (Цепелін) з прикріпленими моторами, що перелітали з Европи до Америки.

Під кінець XIX сторіччя почали інженери будувати машини тяжчі від повітря з вбудованими бензиновими моторами, щоб при їхній допомозі піднестись в повітряні простори. В конструкції тих апаратів є знані прізвища Отто Лілієнталя, Блеріо, братів Орвіля і Вільбура Райтів, що 1903-го року піднялися в повітря в стейті Керолайна і перелетіли 20-ти милеву віддаль. Всі такі спроби вимагали великих на той час фондів, та коли заінтересувалися тими справами військовики — справа скоро пішла вперед і вже у Першій світовій війні літакам призначено важливі воєнні завдання.

У 70-их роках минулого сторіччя наш земляк Олекса Можальський, старшина воєнної фльоти, проживаючи у Вінницькій області, збудував літаючу машину, назвавши її ,,Летючий змій''. У 1876-му р. він виїхав до Петербурга і там продовжував свої спроби створення літаючої машини, до якої збудував малий паровий мотор.

До українських дослідників цієї галузі науки слід зарахувати Миколу Кибальчича, батько якого був священиком в Україні. Микола покінчив науку в гімназії в Новгороді Сіверському, відтак студіював хемію в Петрограді. Тут заінтересувався вибуховими речовинами, які хотів використати як рушійну силу для літаків. Проживаючи в Петрограді, пристав до революціонерів, і виготовив бомбу, що вбила царя Олександра II-го. Коли сидів у смертній камері, нарисував повний проєкт використання вибухових матеріялів як рушійну силу для літакових моторів. Микола Кибальчич згинув на шибениці 1891-го р., проживши заледве 37 років життя. Вже після його смерти були спори щодо першенства його наукової ідеї, але з'їзд науковців у Празі визнав Миколу Кибальчича автором нової технології примінення вибухових речовин, як погінної сили для літакових моторів. Німецький учений в астронавтиці Вернер фон Бравн, що помер в ЗСА і довгі роки завідував тут астронавтичними полетами, присвятив декілька своїх статтей пригадці про предвісника нової астротехнології — Миколу Кибальчича. Згадує про те і Енциклопедія Британіка. Внучка Кибальчича проживає в Канаді.

До таких дослідників належить також Юрій Кондратюк (1900 — 1942) родом з Волині. Студіював математику в Київськім університеті, а маючи 19 років життя видав друком і власним коштом книжку про ядро землі і про полети у позаземських просторах. Він порушує в науковій формі всі технологічні питання таких полетів, подаючи матеріял, швидкість і всі фактори таких полетів, і за тими науковими його довідками, відбулися перші полети в понадземські простори. Юрій Кондратюк був незвичайно здібним і талановитим технологом не маючи від нікого ніякої допомоги. 1942-го року вислали його на підмосковський фронт і там він загинув. Товариство УІА перевидало його книжку тут в ЗСА.

Як відомо, совєти вистрілили свого першого ,,спутніка'' 12 квітня 1961-го р., і від того часу почалися перегони поміж ними і ЗСА в таких полетах. Ті речі в совєтах були дуже засекречені, довгий час не знати було хто і що та звідкіля вилітають ті ,,спутніки'' тоді, коли весь світ знав і про Вернера фон Бравна, про технологічний центр тих полетів в Гюстоні та про Кеп Канаверал на Фльориді, звідкіля вилітали ракети, бо ЗСА цього не засекречували, а все ж зуміли висадитись на Місяці, чого совєтам до сьогоднішнього дня не вдалося. У 1966-му р. совєтське радіо повідомило про смерть від розриву серця Сергія Корольова, що керував усією совєтською астронавтикою. Сергій Корольов українець з роду, народився в Житомирі 1906-го р., довгий час проживав у свого діда в Ніжині, що багато розказував йому про минуле. Вчився в промисловій школі в Одесі, пізніше студіював в Політехнічнім Інституті в Києві, а в 1928-му р. був в Москві у вищій школі будови літаків. Два роки пізніше зацікавлений ракетними моторами, збудував такий літак і постійно його уліпшує. В 1953-му р. стає членом Академії Наук, працюючи далі в тій же ділянці наук, до часу своєї смерти. Поховано його під мурами Кремля. Залишив друковану працю своєї галузі знання.

В ділянці астронавтичних наук визначились більше українських науковців, згадати б великого вченого Володимира Чолопея, члена Академії Наук, що керував випускною станцією ракет в Казахстані, Валентина Глушка, що уліпшив ракетні мотори, Василя Іваненка, Володимира Писаренка, генерала Петра Радченка, проф. Н. Люльку, а з космонавтів визначились полк. Павло Попович (Восток—4), Юрій Береговий (Восток—3) і Юрій Добровольський, що трагічно загинув з усією залогою. Всі вони записані в совєтських енциклопедіях, як московські вчені, а коли не можна було аж так фальшувати, тоді записали — совєтські, щоб храни Боже не написати, що вони є українськими науковцями. Неправда поганяє їхню газету ,,Правда'', а ,,Правда'' поганяє їхню неправду і так постійно йде забава ,,в криве колесо''!

Після перерви були запити і вив'язалась дискусія, у якій забирали голос ред. Уляна Любович про жінок, що приготовляються бути астронавтками, д-р Роман Осінчук, про нову ділянку медичних наук так зв. космічну медицину і начального лікаря тієї космічної медицини нашого земляка д-ра мед. Гординського. Згадано також д-ра Харика, що тепер займає становище президента комплексу астронавтичної агенції ,,НАСА'', і завідує астронавтичними полетами, визначного спеціяліста-науковця д-ра інж. Михайла Яремовича, інж. Н. Сося на керівнім становищі виготовлення чітких світлин усієї нашої землі з горами, морями і ледовиками з ракетового полету, про що згадав інж. Т. Грицай тощо.

В дискусії виринула думка, що додатковим завданням наших наукових інституцій у вільному світі, повинна бути реєстрація та призбирування усіх відомостей про наших науковців в підневільній Україні, яких ,,старший брат'' зарахував собі, а в тій ділянці наук — це поле праці Товариства Українських Інженерів Америки.

КОЛИ ВИБ'Є ГОДИНА 12-ТА

(Продовження зі ст. 2-ої)

рювала би таку ясну державницьку концепцію, покликаючись на нашу легальну й явно існуючу на українській території українську державність (поминаючи те, що, може, в тій добі було пороблені помилки) у формі Української Народної Республіки. Це була б ясна і безапеляційна концепція як для українського народу на батьківщині, так і супроти чужинецьких держав вільного світу.

Не забуваймо про цілком реальну можливість того, що в момент упадку совєтсько-комуністичного режиму нові правителі в Москві відразу ж візьмуться за „собіраніє русскіх зємєль'', як то було після Жовтневої революції. На це вказує і та обставина, що російські т. зв. дисиденти (за вийнятком дослівно кількох одиниць) не відмовляються від затримання непорушною (в тій чи іншій формі) єдність російської імперії. Ми мусимо вистерігатися нового „общєго котєлка'', до якого нас закликають російські дисиденти. Ставлячись з повною симпатією і гуманним вирозумінням до росіян, які борються проти режиму в СССР, і бажаючи добра також російському народові (але в його етнографічних межах), — ми повинні обережно відноситися до закликів деяких і українських дисидентів до спільної акції і солідарности (а це роблять також діячі УДРуху) з російськими дисидентами. Спільна акція і солідарність, коли йдеться про гуманітарні моменти, — це так. Але ця спільна акція кінчається, коли йдеться про державне майбутнє України і її народу. Інакше ми мимоволі наближаємося до горезвісного „общєго котєлка''...

Негативно для нас можуть виказатися наші стосунки з нашими західніми сусідами. Польща, Румунія, Угорщина — чи не захотять вони в момент „історичного іспиту'' — замість того, щоб забезпечитися від відновленого у якійсь фашистській формі російського імперіялізму — відібрати назад свої „східні креси'' і чи не улегшило б це Москві знову закріпитися в Україні? До цього часу ми не спромоглися унормалізувати відносини з цими західніми нашими сусідами. Вина не спадає на нас, бо ми не раз висловлювали бажання жити в мирі з цими сусідами і спільно боротися проти спільного ворога — російського імперіялізму — на засаді справедливого етнографічного принципу розмежування. Та чи вина спадає на нас, чи на цих сусідів — це справи не міняє, що в майбутньому ця річ може утруднити наші намагання закріпити суверенну й соборну українську державу. Те саме можна сказати і про неупорядковані українсько-жидівські відносини.

Небезпеки для нас криються також у ставленні до справи українського державного відродження держав західнього світу. Маємо прояви симпатій до нас в ЗСА, в Канаді, ще, може, десь. Але що є в Німеччині, у Франції, в Англії і т. д. Таж українська справа в цих державах властиво не існує — ні в урядах, ні в суспільствах. А що є в ЗСА чи Канаді? Чи не обмежуються тут симпатії до України платонічними заявами, викликаними здебільшого гуманними або „виборчими'' міркуваннями?! Уряди цих держав ще далекі від того, щоб поставити справу визволення українського й інших поневолених Москвою народів у напрямі своєї міжнародної політики.

Чи автор цієї статті хоче навіяти песимізм на українське суспільство? Далеко ні! Ми хотіли б лише звернути увагу на ті великі труднощі, які ще маємо перед собою у нашій визвольній боротьбі. Усвідомлювати ці труднощі — це обов'язок кожного справді відповідального українського політичного діяча. А тому — замість того, щоб займатися безплідною полемікою на тему того, в кого „ґарніший ніс'', чи не варто зайнятися плянуванням наших завдань і способів переборення різних труднощів, які виникнуть перед нами, коли виб'є година 12-та?!

Пам'яті друга

Св. п. проф. Іван Сандул

Після затяжної й важкої хвороби 11-го травня ц. р., відійшов у вічність громадянин і патріот св. п. проф. Іван Ів. Сандул, який народився в козацькій родині 3-го травня 1899 року на Січеславщині.

В роки національної революції св. п. Іван Іванович брав участь у протибольшевицькому повстанні, а після окупації Москвою України повністю віддався науці. Закінчивши Січеславський університет 1926 року, св. п. Іван Іванович працював викладачем біології в сільсько-господарському інституті та був науковим робітником в інституті рослинництва.

Його природа обдарувала непересічними педагогічними здібностями, які він присвячував вихованні студентів і дослідженні рослинництва. В житті був оптимістом, на праці скромним і товариським, винятково чесним, вірив у творчу силу Бога. Говорив: „Побожна людина має жити з людьми й суспільством чесно й справедливо". Його релігія — це чесність з собою й щоденна праця для добра свого народу.

Керуючись власним принципом св. п. проф. Сандул брав участь у громадсько-політичній діяльності української еміграції. Був членом таборової ради і керував культурно-освітнім відділом українського табору в Старому Ульмі, де зорганізував школу для дітей не поворотців на „родіну", організував драматичний і співочий гуртки, створив цілий ансамбль фахових шкіл для молоді.

Як член УРДП належав до керівних органів партії та разом з політичним діячем Семеном Підгайним створили у Канаді СУЖЕРО, в якому багато років секретарював. Власне, доки Підгайний і св. п. Сандул керували СУЖЕРО-м велась широка протикомуністична праця в Канаді, колишніми громадянами підсовєтської України. Збирав матеріяли про підсовєтську дійсність, які були видані 1953 року в Канаді під назвою „Біла книга про чорні діла Кремлю". Він же був одним із редакторів цієї капітальної книги в англійській мові.

Після смерти лідера УРДП Івана Багряного та Семена Підгайного, коли в рядах УРДП окремі її члени відійшли від ідейно-самостійницьких принципів, стали на шлях кар'єризму і взаємної нетолеранції, св. п. Іван Іванович віддався приватному житті. Він знав глибоко українську й світову літературу і у вільні від праці години перечитував усі нові видання еміграційних авторів та все краще, що приходило з України. В нього були майже всі газети, почавши від правих напрянків і до ліберальних включно, з яких він вибирав стійкі самостійницькі думки й пропагував їх серед друзів, які мали постійний контакт з ним

З природи був ліриком. Писав вірші на побутові й громадські теми. Але тому, що не любив самореклями його вірші, крім гумористичних, залишились недруковані і тим самим невідомі любителям поетичного слова.

Ст. Федорівський

Торонтонська „Веснянка" ОДУМ-у

Танцювальний ансамбль ОДУМ-у „Веснянка" в Торонті

Пригадую, що в ті часи, коли прибув я до Канади (1948) і, навчившися трохи англійської мови, оповідав моїм новим співгромадяним про Україну, — мало хто з них знав навіть таку назву, особливо в східній Канаді, де було небагато наших попередників.

Тепер нашого люду зароїлося (як біля дідового вулика), десь три мільйони на Північно-Американському континенті. Побудували величні українські собори, досить могутні політичні й економічні організації; маємо десятки українських і англомовних публікацій; видаємо Українську (не спотворену Москвою) Енциклопедію; створили Український Гарвард, сотні кольористих мистецьких ансамблів і т. д. Знають тепер скрізь навколо про Україну, згадують про неї в парляментах, на міжнародних конференціях, на радіо й телевізії, в світовій пресі.

Уявляєте, як би ефективно могло помножитися те все, в обороні нашої Прадідівської Батьківщини, якби ми змогли логічно приборкати нашу гайдамацько-сентиментальну вдачу, пригадавши ту відому байку Крилова про віз, запряжений лебедем, раком і щупаком. Лебідь (може не Микола, а якийсь інший) злітає попід хмари, рак дибає назад, а щупак тягне у воду... Не знати, хто з них більш винний, але віз не рушає з місця. Про це слушно нагадував і ген. Григоренко в нашому сусідньому місті в Канаді. Казав, пішло за ним на демонстрацію в Ню Йорку лиш кільканадцять українців. Кримські татарии виручили громадно в тій дивовижній ситуації.

Оце така моя передмова до мого сердечного слова про Торонтонську „Веснянку". Вибачайте, не люблю писати статистично — далі буде про неї.

Читав я недавно в нашій „Свободі" про Український Фестиваль на 7-ій вулиці в Ню Йорку, здається біля новозбудованого собору св. Юра. Зауважив там хтось з наших скептично, що то ніби був якийсь наш „базар", з голубцями й варениками. Мабуть знітковів той наш критик, коли побачив захоплені репортажі про „Малу Україну" в кількамільйоновому нюйоркському „Дейлі Нюз", оздоблені орнаментальними ілюстраціями нашої оригінальної, талановитої малярки, Ярослави Сурмач. Мабуть і побачив він (бодай на фото в „Свободі") той захоплений американський натовп навколо наших юних танцюристів, що народилися вже тут, таки в Нюйоркському середмісті. Соромно мабуть йому стало за своє банальне зауваження.

Дістав я недавно листа від моєї канадської хрищениці Оленки, наймолодшої доньки наших канадських піонерів Михайла (покійного вже) і Ганни Костевих. Запросили вони мене нести їхню „мізиночку" Оленку до хрещення, що народилася саме тоді, як прибув я до Канади, просто на їхню фарму з комарами. Тепер та кароока Оленка працює екзекутивною секретаркою в Ґазовій великій Компанії аж у Ґренд Прері, десь за 400 миль на північний схід від Едмонтону. Ніхто її на батьківській фармі танцювати не вчив, не було коли — батькам треба було вигодувати, вивести в світ 9-ох синів і дочок. Але колись, мабуть, узяли її з собою до Едмонтону, на якусь Авраменківську виставу (що продовжується звичайно не менш, як 5 годин). Запало добре насіння в дитяче серце: зорганізувала тепер разом з такими, як і сама, десь аж на край світу, в Ґренд Прері, — український танцювальний

Микола Балдецький, творець і мистецький керівник ансамблю „Веснянка"

ансамбль і хор наших горобенят (дитячу „Думку"); українську полицю в центральній місцевій бібліотеці. Хотять заснувати також на тій Прерії ще й капелю бандуренят. Збудили захоплення місцевої великої громади „Малою Україною". Надіслав їй кілька книжок, українських і англомовних про Україну, порадив передплатити „Свободу", щоб ширше довідалися про навколишній Український Світ...

Добре, що наші публікації навгамонно пишуть про трагедію московської колонізації в Україні, про новітній героїчний спротив наших безстрашних там. Але ті трагедії не так легко проникають до чужомовних, особливо молодих сердець. Їм більше озивається до серця, завойовує симпатію до України, наша чудова пісня, наш кольористий танок, наші оригінальні мистецькі виставки, що прокладають стежку до пізнішого думання.

Прочитайте для ілюстрації, наприклад, — про тріюмфальний похід Українського Національного Хору Кошиця („З піснею через світ", видання УНО, Вінніпеґ); про пізніше райдужне турне „Думки" Нестора Городовенка по Европі; пригадайте про славу Капелі Бандуристів Китастого, барвінкової Капелі Бандуристок Потапенка і молодечих ансамблів, що вони створили; послухайте „Думку" і чудових Думченят Комірного й інших наших могутніх хорів; погляньте на танцюристих юнаків і підлітків Авраменківського насіння, — що кольоритно, безугавно проголошували й проголошують, усі, майже по всьому світі, ім'я нашої прекрасної України!

До таких наших ефективних, у будь-якій авдиторії, мистецьких „амбасадорів" України належить безперечно й ОДУМівська „Веснянка" українського самобутнього балетмайстра Авраменківського стилю — Миколи Балдецького. Погляньте ось тут на нього, на наших райдужних юначок і юнаків з його ансамблю, народжених уже в Канаді. Від 60 до 80 (залежно від розмірів сцени) наших перепілок і соколиків середньої школи і університетів, є в тому ансамблі, що йому вже сповнилося десять років віку. А поза тим, Балдецький має ще й ансамбль жовтоnротих горобенят.

Понад триста танцюристів вишколив Микола Балдецький за ці 10 років, мали понад 200 повноансамблевих виступів. Нарікає лиш Балдецький, що не може втримати всіх на сцені: „Починають одружуватися за деякий час. Добре, що бодай дітей своїх приводять потім до молодечого ансамблю"...

Пригадав я мого одруженого товариша, ще зі Слобідки на Полтавщині: „Знаєш Миколо, люблю, найбільше цілуватися з моєю Оксаною, як причепуриться йти десь між люди. Аж жижка мені затруситься. Запізнюємося звичайно на гостину..."

Нарікаємо ми частенько тепер на мішані подружжя, бо часто ніколи записати дівчину чи хлопця ось до таких ансамблів, повезти на Союзівку, чи заохотити до українського хору. Нарікаймо самі на себе у таких випадках.

Завихрив ту мистецьку веремію Микола Балдецький у Торонті, з порожніми руками, невеликою допомогою від ОДУМ'у й батьків, — але з любовним надхненням до Авраменківського почину й зі своїм уродженим хистом до українського танку. Змобілізував до того свої дві доньки — красуні й дружину, що шила сценічні убрання вдень і вночі.

А тепер „Веснянку" запрошують на свої урочисті оказії і наші й різні канадські клюби — захоплюються мистецькою Україною. Танцювали навіть для нашої королеви Єлизавети II — причарували.

Не маю вже місця писати більше про „Веснянку", закінчую раціональною порадою читачам: якщо й ви плянуєте якусь урочисту публічну оказію, хочете причарувати своїх і канадських ча американських гостей, — запросіть „Веснянку" до себе на виступ. Заплатите їм автобус, додасти щось на сап'янці, нагодуєте своїх юних гостей голубцями, холодцем із хріном, щоб не забували про наші „старокраєві" страви. Домовтеся про те з маестром Балдецьким заздалегідь телефонічно: (1416) 249 2827. Побачите самі яку овацію здобуде „Веснянка" у вас для нашої України.

Микола Приходько

Успішний виступ молодої піяністки

Старанням Українського Музичного Інституту відбувся в неділю, 28-го травня ц. р., в Українськім Інституті в Ню Йорку цікавий і надійний концерт молодої піяністки Зені Кушпети з Торонта. Вона щойно закінчила студії у відомій консерваторії Пібади в Балтіморі. З українською музикальністю ми могли б мати далеко більше молодих піяністів, але майже всім їм недостає, не таланту, а витривалости і працьовитости. А в Зені якраз найперше, що приверне увагу, це її величезна працьовитість. Можна ствердити, що немає тут іншої якоїнебудь нашої піяністки, яка перевищила б її витривалістю у працьовитості. Щодо працьовитості то вона справжня франківська людина. (Пригадуєте одноразове Франкове: „Дай працювать, працювать, працювати'' і т. д.). Тому і її програма виступу зовсім не легка, та опанувала Зеня її напрочуд добре. В неї є ще й інші цінні прикмети, як ось музична пам'ять та чоловічий міцний удар. Всяку технічну швидкобіжність виконує вона легко, а як набуде в ній ще більше прозорости буде подивугідна.

Перша частина її речиталю хоч і випала зовсім добре, проте могла б бути більше переконливою. Звичайно тут треба брати під увагу чинники, що впливають на гру, головно на початку виступу; як ось: суворий критично Ню Йорк зі своїми музичними центрами і солістами, необзнайомлення з інструментом, почуття відповідальности, нерви тощо. І один піяніст знаходить себе по кількох тактах, інший по кількох точках. А є і такі, що знаходять себе аж наприкінці виступу. Зеня була собою у повноті вже спочатку другої частини. Бо в першій частині Бетговенова „Соната'' ф-моль чи „Апосіоната" була пам'ятево опанована і добре заінтерпретована, але потрібно було більше зрівноваження, оо хвилювання позначилось на всій грі. Шопеновий „Ноктюрн'' цмоль, оп.48, ч. 1, був місцями заголосний. А „Баляді'' ф-дур, оп. 38, належалось більше душевного переживання. Зате як же приємно було почути рідного Юрія Фіялу в його цікавій, сучасного жанру „Токаті'', оп. 4, що її Зеня заграла легко і темпераментно. Ще краще і переконливіше були подані дві „Прелюдії'', оп. 7, Л. Ревуцького. А довжелезний і морочливий, але прекрасний Шуманів „Карнавал'', оп. 9, в цілому мінявся райдугою кольорів і настроїв. Цю композицію, яку тут либонь ніхто з наших піяністів не грає, відтворила Зеня блискучо. Були місця справжньої краси і насолоди. Це нічого, що ще десь упав різкий акорд, що ще десь не вийшло піяніссімо. Але були фрази технічної швидкости, як у професійних віртуозів, були місця ліризму, що притягали до себе магнетом, були переливи імпонуючого тонічного і чуттєвого розмаїття.

Щедрі оплески сипались для Зені від самого початку, але наприкінці — це межувало майже з овацією. Був зворушливий наддаток Ліста композиція на тему народної „Віють вітри'', та щераз сценка з „Карнавалу''.

Зеня Кушпета, це дійсно цікавий випадок молодої української людини сповненої майже нестрічної працьовитости. А що працьовитість творить чуда, ми дуже цікаві, як далеко і високо вона зайде? Понад усе, удосконалюючи і далі свою техніку, вона мусить тямити завжди, щоб якнайбільше вкладати почувань чи серця у свою гру. Тому бажаємо їй якнайкращих осягів і успіхів, бо вона вже тільки самою своєю прикладною працьовитістю, заслуговує собі на це, як ніхто інший.

Теодор Терен-Юськів

Початок сезону копаного м'яча в Чікаґо

Сумівські Дружини Спортової Команди СК СУМА „Крила" відбувають перші свої весняні гри

У суботу й неділю, 15-го та 16-го квітня сумівські дружини СК СУМА „Крила" при Осередку СУМА ім. М. Павлушкова в Чікаґо розпочали весняну серію змагань копаного м'яча в т. зв. „Народній Лізі" („Нешинал Сакер Ліг"). При спортовій команді існують чотири роди дружин, а саме : підлітки (менше як 12 років), початкові (від 12 до 14 років), юньйори (від 16 до 19 років) та 1-ша дружина (від 18 років вгору). Наймолодші змагуни показалися непідготованими до змагання, бо обидві дружини програли в суботу, 15-го квітня, проти дружин Палатайн Селтикс; підлітки у висліді 0:7, а початкові у висліді ще гіршім, бо 1:17. Ці команди затримали принаймні низький рівень гідности, а то лише завдяки молодому Романові Лесюкові, який здобув єдиного ґоля для тих дружин.

У неділю, 16-го квітня, Марко Думановський допоміг дружині юньйорів здобути перемогу над німецькою дружиною Ганза Фортуна Юнайтед вислідом 2:1, стріливши обидва ґолі для сумівської дружини. Перші товариські змагання того ж дня закінчилися без остаточного рішення, бо вислід був реміс 1:1. Ґоля для „Крил" проти дружини „Маяз" (південно - американці) стрілив Глен Сіферт.

Успіхи СК СУМА „Крила"

В суботу й неділю, 22-го та 23-го квітня, дружини копаного м'яча при СК СУМА „Крила" Осередку ім. Миколи Павлушкова в Чікаґо знову закінчили свої змагання з різними успіхами. Наймолодша дружина, цебто підлітки перемогли польську дружину Орли („Іґелз") у висліді 1:0. Єдиного ґоля для сумівської дружини здобув молодий юнак Мирон Мандзій.

Трохи старша дружина (початкові) завзято змагалися із тільки десятьма змагунами, і так доборолася реміcу (1:1) із дружиною Хорватів. Як минулого тижня, ґоля для сумівської дружини здобув Роман Лесюк. Дружину юньйорів виеліміновано зі серії змагань за першенство губернаторської чаші стейту Іллінойс, програвши проти німецької дружини Швабен вислідом 1:3. Ворота сумівцям здобув Марко Думановський. З причин дощу й незадовільного стану площі, перша дружина „Крил" не відбула запланованих змагань.

Референтура Преси й Інформацій Осередку СУМА ім. М. Павлушкова

Нова Управа Осередку ім. М. Павлушкова в Чікаґо розгортає діяльність

Дня 19-го лютого ц. р. відбулися річні Загальні Збори Осередку СУМА ім. М. Павлушкова в Чікаґо (північ), в яких брало участь коло 50 членів Осередку. Із звітами виступили члени уступаючої Управи, а саме: Юрій Верещак, голова, Захар Колодій, фінансовий референт, Іван Максимчук, референт оселі, Тарас Дрозд, булавний. Присутні почули з'ясування діяльности та стану Осередку СУМА ім. М. Павлушкова, одного з найбільших Осередків СУМ у світі. Після уділення абсолюторії уступаючій Управі, Номінаційна комісія відчитала пропоновану листу нової Управи. Інших лист не було й учасники Зборів, після голосування прийняли наступний склад Управи Осередку на 1978-ий рік: д-р Павло Надзікевич — голова, Мирон Куляс, Дмитро Новошицький та Павло Крутяк — заступники, Леся Дерех — писар, Андрій Копистинський — організаційний, Юрій Верещак фінансовий, Іван Павлик — булавний, Марійка Павлюк — булавна дружинників, Стефан Бабик та Ярослав Петраш — культурно-освітні референти, Маріян Колодій, Ярослав Буда, Марійка Сендунь, Стефан Боднар та Михайло Тхорик — спортові референти, Евстахій Панчишин, Захар Колодій та Григорій Ярмола — адміністратори будинку, Микола Кикіш — господарчий керівник, Іван Максимчук — референт оселі, Марійка Вишиванюк — Суспільна опіка, Тарас Дрозд — преса й інформація, Петро Максимів — зовнішні зв'язки, та члени: Дмитро Багрій, Ярослав Верещак, Павло Олексюк, Марійка Куляс та Ірина Попович. До складу Контрольної комісії увійшли: Іван Ривак — голова, та члени — Ярослав Куляс, Петро Куліш, Галя Слободян та Мирон Левицький. До складу Товариського суду ввійшли: д-р Юліян Куляс — голова, та члени — Надя Буда та Мирослава Басараб.

У дискусіях та внесках наголос був поставлений на скріплення та поширення праці з юнацтвом та на підвищення стану культурно - освітньої діяльности в Осередку протягом 1978-го року.

Беручись відразу до праці, члени Управи в Комітеті, зорганізованім для тієї мети, успішно приготовили та перевели Вечір Розваг, т. зв. „Ляс Веґас Найт''. Це вже другий рік, що Осередок ім. М. Павлушкова організує таку імпрезу, та виглядає, що це буде ще однією традицією в Чікаґо.

При Осередку існують два хори, які дуже часто запрошують до виступів перед українською та чужинецькою публікою в Чікаґо. Так то хор дружинників „Гомін" під дириґентурою Марійки Гаврилюк відбув два виступи, на бенкеті „Провидіння" та в Шевченківськім Концерті, а хор юнацтва „Ватра", під дириґентурою Оксани Ференс, виступили на бенкеті для відзначення 10-ліття Відділу ОЖ ОЧСУ. Крім цього, завдяки енерґійній праці Управи пожвавлено проби духової оркестри та відновлено проби народних танців.

Представником широкої праці спортової референтури є Маріян Колодій. Хоча змагатимуться далі чотири дружини копаного м'яча (СК СУМА „Крила"), спортова референтура більше наголошуватиме загальне фізичне здоров'я членів Осередку. Впарі з цим спортові референти плянують розпочати нові роди спорту та фізичного виховання в Осередку, заохочуючи також до більшої участи юначок.

У суботу, 22-го квітня, дружинники Осередку влаштували доповідь на тему „Аналіза політичного напряму сучасної України", що її виголосив молодий дружинник - адвокат із Ню Йорку д-р Аскольд Лозинський. Присутніми на залі були дружинники, члени Управи та сеньйори Осередку та зацікавлені одиниці з української громади. Молодий доповідач представив політичну аналізу еволюції змагу за національні права України на підставі писань шести- та семидесятників.

Управа Осередку та Булава 2-го Відділу Юнацтва СУМА „Одеса" тепер приготовляються до дальшої діяльности, а саме — надходять юнацькі іспити, День Сумівської Молоді, участь в т. зв. „Українських Днях", влаштовані місцевою філією УККА, та до літніх таборів. Окружна Таборова Комісія в порозумінні із Окружним Комітетом, подали такий порядок таборування на оселі СУМА біля Барабу, Висконсин, влітку 1978-го року:

— 24-го червня до 8-го липня — вишкільний табір;

— 8-го липня до 29-го липня — виховно - відпочинковий табір молодшого юнацтва;

— 29-го липня до 19-го серпня — виховно - відпочинковий табір старшого юнацтва;

— 19-го серпня до 26-го серпня — спортовий табір.

Референтура Преси й Інформації

Осередок ім. М. Павлушкова

Великоднє Свячене в Асторії

Заходом Організацій Українського Визвольного Фронту в Асторії в суботу, 13-го травня ц. р. о год. 5-ій вечора в суботу в Домі Організацій Українського Визвольного Фронту в Асторії відбулося Великоднє Свячене.

Отець парох Кристофор Войтина посвятив приготовані традиційні великодні страви, і відспіванням Христос Воскрес розпочато свято.

Святочне слово прочитала Павлина Андрієнко - Дончук. Доповідачка доклала старань і подала присутнім цікаві відомості про великодні звичаї по всій Україні. Було б добре, якщоб п. Дончук могла видати книжечкою свої матеріяли, що їх вона збирає.

Сумівці Стефця Доляк і Мирон Бурик відіграли на бандурах кілька пісень, за що присутні щедро нагородили їх оплесками.

Редактор Володимир Левенець привітав присутніх від Головних Управ ООЧСУ . СУМА і Б-ва св. Миколая 5-го Відділу Українського Народного Союзу, бажаючи покинути незгоди і непорозуміння, а спільно працювати для добра українського народу.

Ярослав Воловодюк, заступник голови 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії привітав присутніх, сердечно бажаючи приємно провести час. Відбувся виграш писанок, з якої прихід призначено на фонд ОУВФ в Асторії. Писанки подарували членкині ОЖ ОЧСУ. Були також три писанки роботи Леонтини Гошовської, яка сама пише чудові писанки.

Настрій вечора був святочний. Невтомні пані з ОЖ ОЧСУ приготовили великодні страви, за що голова 35-го Відділу ООЧСУ д-р Соколишин склав їм сердечну подяку.

Програмою свята проводила голова ОЖ ОЧСУ в Асторії Марія Нестерчук.

Святкування закінчено відспіванням „Христос Воскрес".

Стефанія Наум

35-річчя АБН у Боффало

Огранізації Українського Визвольного Фронту в Боффало разом із такими ж Організаціями Рочестеру і Сиракюз відмітили 35-ті роковини існування Антибольшевицького Бльоку Народів АБН) святковим бенкетом, що відбувся у неділю 7-го травня ц. р. у пополудневих годинах в Українському Домі „Дніпро" в Боффало, а також пребагатою виставкою, яка великою кількістю експонатів віддзеркалювала працю АБН.

Програмою бенкету, що його відкрив голова Ділового комітету Богдан Мороз, проводила Даша Процик. Бенкет почався і закінчився молитвою. Напочатку молитву провів о. д-р Павло Івахів, а прикінці — о. настоятель Петро Сагайдачний. Перебравши провід, Даша Процик представила гостей, що зайняли місця за головним столом. Крім названих уже осіб, гістьми головного стола ще були: головний промовець д-р Степан Галамай із Англії, який виручив перешкодженого президента АБН Ярослава Стецька, проф. Борис Губка, Анна Балко, Володимир Гулькевич (всі тро Рочестеру), Микола Павлів, Павло Карпишин (із Сиракюз), пані-матка Сагайдачна, о. Павло Греськів, д-р Андрій Дякун, Тадей Михаськів (місцеві). Всі ці особи — це представники місцевої і позамісцевих українських громад. Було ще декілька осіб з-поза української громади, а саме: конґресмен Генрі Новак із своїм асистентом Шмідом, колишній конґресмен Тадей Дульскі — представник губернатора стейту Ню Йорк, головний суддя міського суду Базвел Робертс з дружиною, шериф Кенет Бравн з дружиною, д-р Едвард О'Коннор з дружиною, публіцист Ліґи, голова комітету Тижня Поневолених Націй Віліс Малейш, придставник мадярів Тібор Варанскі.

Крім д-ра Степана Галамая промовляли: конґресмен Новак, шериф Бравн, Тадей Дульскі, д-р О'Коннор. Д-р Галамай промовляв по-українськи, рівночасно пояснюючи англійською мовою.

Деякі особи, не маючи змоги взяти особисто участи у бенкеті, прислали привітальні листи: конґресмен Джан Ля-Фолс, конґресмен Джек Кемп, повітовий староста Едвард Ріґен, посадник Боффало Джеймс Ґріффен, головний міський адвокат Джозеф МекНамара.

Бенкет пов'язано з мистецькою програмою, при чому промови переплітано окремими точками цієї програми. Дякуючи такому щасливому замислові, промови не докучували слухачам. Виконавцями мистецької програми були молоді місцеві сили, а саме: вокальний жіночий квартет „Галичанки", Гурток Бандуристів (у неповному складі), студентський танцювальний ансамбль „Черемшина" (теж у неповному складі) і двоє декляматорів — Оксана Луковська і Степан Курляк. Усі точки виконано бездоганно; всім виконавцям належаться ґратуляції.

На бенкеті було понад 300 людей. Окремі фраґменти бенкету схопив репортер телевізійної станції ч. 4 і згодом у вечірніх годинах їх передано на телевізійній програмі.

Для тих, хто відвідав виставку, — вона була другим бенкетом — духовим бенкетом. Жалко тільки, що з цього бенкету скористала лише незначна кількість осіб. Виставку повинні були оглянути перш усього гості з-поза української громади, повинен був її відвідати репортер телевізійної станції, щоб згодом тисячі телевізійних глядачів мали змогу оглянути на екранах своїх телевізорів наочне свідчення про минуле України, про її культуру.

Виставку, за продуманим пляном, під кутом певної ідеї влаштував із власних експонатів мистець Мар'ян Борачок. Цю ідею можна було виловити зі самої виставки, як теж із напису, що відразу впадав у вічі відвідувачам, коли вони тільки переступили поріг виставкової залі. Напис говорив „За Бога, за Україну — до перемоги!"

Згідно зі задумом мистця Мар'яна Борачка чолова стіна виставки творила своєрідний „вівтар України" (так окреслив її сам мистець). На цій стіні була картина Собору св. Софії в Києві, Собор св. Юра у Львові, ікона Матері Божої, герб України разом із гербами окремих її Земель, різьблені свічники й інші українські національні святощі.

З лівої стіни від входу промовляла історія України. На цій стіні вміщено мапу України, картину „До бою" (Мар'яна Борачка), колекції українських грошей, поштових марок, військових відзнак, документів. Не бракувало фотографій, а то й портретів видатних українських постатей. Частина цієї стіни була відведена для АБН. Ідею усієї стіни передавав напис „Смерти немає, є тільки стрілецька честь!"

При, і на правій, стіні розташовано скарби українського мистецтва: вишивки, різьблені й інкрустовані речі, кераміка, писанки тощо.

Імпреза стояла на високому політичному й культурному рівні. Її програму підготовив спеціяльно для цього покликаний Діловий комітет. Головою Комітету був Богдан Мороз, секретарями: проф. Борис Губка, інж. Микола Бариццький, Петро Бутрин. Створено різні комісії, а саме: Зовнішніх в'яззків (голова Даша Процик), Організаційна (голова Тадей Михаськів), Господарська (голова — Іван Горбачук), Пропаґандивна (голова — Василь Шарван), Фінансова (голова — Михайло Юрків).

Михайло Лоза

Друкується реґіональний збірник „Городенщина"

Вінніпеґ (М. М.). — Городенське земляцтво постановило ще в 1960 р. на своєму з'їзді в Торонті видати реґіональний збірник своєї землі.

Після довгих старань історично-мемуарний збірник „Городенщина" появиться вкоротці з друку в друкарні „Тризуб" у Вінніпезі. Обійматиме він коло 800 сторінок історичних розвідок, нарисів, сильветок громадських діячів, спогадів тощо. Окремий більший розділ становлять „Містечка і села". Коло двох сотень світлин громадського порядку доповнятимуть зміст цієї монументальної книги і в цілості це дасть коло 900 Сторінок друку.

Провід Городенського земляцтва робить все можливе, щоб книга появилася літом цього року і була готовою ще до з'їзду Городенського земляцтва, який плянується на перші дні місяця вересня в Торонті.

Історично - мемуарний збірник „Городенщина" появиться як 33-ій том Українського Архіву Наукового Товариства ім. Шевченка. Цією серією завідує Комісія Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ під головуванням проф. Василя Лева. Головним редактором збірника „Городенщина" являється д-р Михайло Марунчак. В редакційній колеґії ще працюють: д-р О. Яворська Копач, письменник Іван Боднарчук, інсп.Денис Гевко, д-р Микола Гнатчук, д-р Василь Гуцуляк.

Збірник „Городенщина" друкується коштом Городенського земляцтва, яке для цієї цілі зарядило ударну збіркову акцію фондів, яка кінчається з днем 30 червня. Жертводавці, які зложать 1000 долярів, будуть вписані до книги як фундатори, 500.00 долярів — меценати, 250,00 долярів — добродії. Кожний жертводавець, який зложить найменше 50 долярів, отримає книгу. Друк книги і списки жертводавців буде повністю закритий з кінцем місяця червня.

Слово до колишніх вояків українських армій

З огляду на це, що Крайова Рада Ордену Симона Петлюри та Пам'яткових Хрестів здекомплектувалася, Ресорт Військових Справ ВО УНРади призначив нових членів цієї Ради. Головою Ради став ВО сотник Валентин Сімянців, заступником голови інж. Степан Кульчицький, а секретарем залишився Володимир Мацьків.

У зв'язку з тим хочемо пригадати всім колишнім воякам Української Народної Республіки і Української Галицької Армії, що живуть на терені ЗСА, а які брали участь у „Визвольній боротьбі" в 1918 — 1921 рр., якщо вони його дотепер не одержали, то можуть отримати орден Симона Петлюри, а також Воєнний Хрест і Хрест 60-ліття відновлення української Армії. Вояки Української Дивізії, УПА, та Карпатської України можуть також одержати Воєнний Хрест і Хрест 60-річчя.

Щоб одержати всі ці відзначення треба виповнити відповідно уложене внесення та прислати на руки секретаря Крайової Ради. Формуляри на ці внесення можна одержати також у секретаря Крайової Ради, пишучи на адресу: W. Mackiw, 815 N. 25th Street, Philadelphia, Pa. 19130. — Сподіваємося, що всі колишні вояки українських армій скористають з такої можливості.

Управа Крайової Ради Ордену С. П. і Пам'яткових Хрестів

З діяльности ЛМК в Ню Йорку

У п'ятницю, 27-го січня 1978 року Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку гостив молодих бандуристів зі Школи кобзарського мистецтва під проводом і диригентурою о. С. Кіндзерявого - Пастухова, що дали гарний концерт українських народних пісень і арій. На самому початку, капеля відіграла традиційну коляду „Бог Предвічний".

Відкриваючи вечір голова Клюбу інж. Тарас Грицай привітав молодих бандуристів і співаків та в короткому слові підніс заслуги о. архипресвітера Кіндзерявого-Пастухова в організації тієї школи і веденні навчання молодих учнів, а також заслуги Миколи Чорного, що є опікуном і душею школи. Потім передав слово п. М. Чорному.

Промовець пригадав початки тієї школи, що була зорганізована в 1973 році. Тоді було заледве сімох учнів-бандуристів, далі їх число постійно зростало і тепер працює вже сім відділів школи в Ню Йорку й околиці. Школа має своїх добродіїв, що створили т.зв. „фонд бандур", закупивши 13 бандур на яких вчаться ґрати молоді учні. Все таки промовець звернувся з проханням допомагати школі матеріяльно та причинитися до дальшого побільшення „фонду бандур". Заходами школи видається „Кобзарський Листок" у якому пропаґується навчання на цьому інструменті.

Дальше ведення програми перебрала артистка Ляриса Лисяк-Кукрицька, що постійно співпрацює з ансамблем молодих бандуристів. Як перший виступив ансамбль з Асторії в складі: Загнійна Оля, Соляк Стефа і брат Славко, Бурик Мирон, Галатин Михась, Лавро Василь і Любомир. Вони відіграли: „Харківський танок", „Тихо над річкою" — збираючи щирі оплески присутніх гостей. Також виступ малих Галини і Максима Щепків з відділу Джерзі Сити зустріли гарячі оплески слухачів.

О. Архипресвітер дав виклад на тему „Специфіка кобзарського мистецтва" вирізнючи чотири способи гри на бандурі, при тому додав, що теперішні окупанти України зводять гру до меж звичайного примітивізму. Після доповіді, весь ансамбль під диригентурою о. професора виконав пісні: „Гей-но хлопці до зброї" із сопрановим сольо Ляриси Маґун-Гурин і коляду „Днесь у Вефлеємі"; Олег Фурда відспівав пісню „Мав я раз дівчину", а брати Лехіцькі пісню „Осінь" і коляду „Щедрик".

У другій частині програми бандуристи відіграли: „Гей там на горі" з сольовим виступом Л.М. Гурин, коляду „Днесь поюще", „На небі зірка", а співачка Ляриса Маґун-Гурин відспівала „Зажурились галичанки". Пізніше гурт молодих бандуристів відіграв ще та проспівав багато інших пісень і мелодій. Надійна наша молодь горнеться до свого кобзарського мистецтва, своєї музичної культури, тому дуже тепло подякували присутні гості молодим музикам за їхні досягнення, що й буде заохотою для дальшої їхньої праці.

Голова Клюбу дуже щиро подякував за милий вечір молодим кобзарям і співакам, зокрема Лярисі Маґун-Гурин за гарний спів, артистці Лярисі Лисяк-Кукрицькій за гарне ведення програми вечора, о. архипресвітерові, творцеві цієї школи і М. Чорному, опікунові молодих музик, за гарно і мило проведений вечір. В одній частині просторої залі, Управа школи влаштувала виставку кобзарського мистецтва, що її подивляли присутні гості.

Після покінчення програми, Управа ЛМК приймала молодих музик і співаків солодким і чаєм. Із нюйоркського відділу Школи кобзарського мистецтва брали участь в концерті учні: Войціцка, Світляна, Баранська Христя, Худик Галина, Канятин Леся, Кінь Христя, Лехіцький Володимир і Івась, Лещун Дарія, Нечай Степан, Галатин Ярослав, Івасиків Марко, Фурда Олег, Салівон Надія, Саленко Ярослав, Микитин Юрко і Чорна Ліда.

Б.Б.

Богдан Божемський у Денвері

Дня 5-го травня г. р. влаштовано у Денвері в пластовій домівці мистецьку виставку Богдана Божемського.

У п'ятницю увечері виставку відкрила станична пл. сен. Арета Колодій, привітавчи маляра перед добірною публікою, а представив мистця його колеґа по фаху Юрій Мошинський з відомої родини українських артистів - малярів, які живуть у Денвері.

У своєму слові мистець підкреслив конечність будувати на еміґрації свою українську культуру, представником якої якраз і є наш маестро Божемський. Юрій Мошинський сказав, що найбільшою імперією світу є монгольська Чінґісхана, хоча була могутньою, із-за браку культурних надбань, не залишила по собі нічого світові. Натомість маленьке місто - держава — Атени через свої мистецькі, архітектурні й філософічні твори і досьогодні ще має вплив на ввесь західній світ.

Якщо українці, зазначив мистець, хочуть не тільки мріяти, але причинитись до звільнення України, то мусять дбати в першу черґу за розбудову її культури. У цій розбудові повинні брати участь не тільки мистці, але також і нарід. Бо мистець без моральної і матеріяльної підтримки народу нічого вдіяти не може.

Богдан Божемський виставив свої олії, темпери й дереворити. Особливе враження зробили його темпери розумінням кольорів і їхніх співкомбінацій. Їхнє виконання посідає чисто графічний підхід. Цікаво було теж оглядати його олійні твори, де мистець поставив передусім техніку малювання, а зужив українську тематику як тло для своєї творчости. Дереворити є певно більше відомі українському загалові і через свою орнаментальність і технічне виконання здобувають любителів мистецтва.

Українська громада, хоча в Денвері нечисленна, відвідала виставку, і з розмов можна було довідатися, що була вдоволена з цієї події.

ОКА

Із життя української громади в Брентфорді, Канада

В часі Міжнародного Брентфордського Фестивалю, під час демонстрування писанок. [Зліва]: д-р Іван Скрипух, його дружина пані Ліда, п-ні Люба Піх і її донечка Галя

Українська громада в Брентфорді, члени якої здебільша є членами 466-го Відділу УНСоюзу, є й активними членами своєї громади. І так, як інформує канадська газета „Вільне Слово", 22-го лютого ц. р. відбулися річні парохіяльні збори парохії української католицької церкви св. Івана Хрестителя, на яких знову переобрано д-ра Івана Скрипуха, який хоча перевантажений своїми професійними обов'язками спільно зі своєю дружиною Лідою включився в працю української Брентфордської громади в Канаді.

Цим комітетом проводить парох, о.Ст. Столярчук,а до Управи цього комітету крім д-ра І.Сприпуха на голову ще обрано: Олекса Ґут—заступник голови, Петро Крутиголова — секретар, Стен Касіян — скарбник, Івась Піх — член та Василь Вівчарук — фінансовий секретар. Контрольна комісія: мгр Василь Бородач — голова, Петро Мазур і Григорій Піх — члени.

Зновуж на недавніх річних зборах брентфордського Відділу ЛУКЖ — українського парохіяльного жіноцтва, що його очолює Ліда Скрипух — переобрано Управу в такому складі: Ліда Скрипух — голова, Степанія Вівчарук — заступниця голови, Роза Піх — секретар, Паза Ґалан — скарбник та Софія Мартинюк — член; Контрольна комісія: Анна Ґут — голова, Анна Крутиголова і Джулі Гриньків — члени. До складу Шпитального комітету, що проводить на цьому терені активну харитативну працю — обрано: Дорсі Чура, О. Сурмачівська та Ірина Баклі. Розпочато також перші кроки в напрямі існування Клюбу старших — „Соняшники", відбуваючи перші сходини.

Цього ж року, як і на протязі попередніх чотирьох років, почавши від липня 1974 року, відбудеться черговий Міжнародний фестиваль, до якого, крім українців, пристали теж англійці та французи.

Гаслом для фестивалю 1977 — „Українське село" було: „Пошана для інших, а гордість на своє рідне". У павільйоні „Українське село знаходились вишивки, кераміка і народні українські одяги і відбулась мистецька програма, підготовою якої зайнявся окремий Комітет, очолюваний д-ром І. Скрипухом. Успішність фестивалів полягає у співпраці поміж Церковним комітетом, парохом С. Столярчуком, членками місцевого Відділу ЛУКЖ, Комітетом „Українського Села" танцювальним ансамблем, „Рідною Школою", як заразом завдяки співпраці всіх парохіян.

Духовний концерт в катедрі св. Володимира

У неділю, 2-го квітня 1978 року відбувся духовний концерт об'єднаних хорів катедр св. Володимира та св. Трійці в Ню Йорку, що його зорганізували пані Леся Бриньовська та Варвара Затовська в церкві св. Володимира.

Це вперше в Ню Йорку відбувся такий концерт з великим успіхом з ініціятиви Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в Америці. Хочемо надіятися, що й пізніше будуть подібні концерти.

Програма складалася зі співів Постової Тріоді, які відповідають молитовному настроєві Великого посту наших церков. Треба підкреслити тут, що хор в катедрі св. Володимира має перевагу чоловічих голосів, а катедри св. Трійці має гарні молоді жіночі голоси.

Перша частина програми складалася із трьох точок хору св. Трійці під диригентурою пані В. Наливайко. Хор виконав прокимен „Не відверни Лиця Твого", „Кант про сирітку" Я. Яциновича й тріо пань Валі Наливайко, Христі Карпович та Алли Черни — „Розбійника" (київського напіву). Голоси цього тріо звучали дуже гарно в просторій катедрі.

Канон Андрія Крицького, музики Бортнянського — „Помічник і покровитель" відспівали об'єднані хори обох катедр, диригент В. Завитневчи.

Другу частину концерту почали молитвою — „Нехай стане молитва моя" — тріо солістки Ганни Шерей, Олени Зам'ятої та Алли Ґроґуль. Нам трудно було відрізнити гарні співи учасниць цього тріо і жалко тільки, що виступи О. Зам'ятої ми так рідко чуємо.

Дальші три точки програми у виконанні хору катедри св. Володимира, як „Покаяння" муз. А. Веделя, цього видатного нашого композитора, „Христу Твоєму" муз. Гончарова та „Благообразний Йосиф" київського напіву виконано з належною урочистістю.

На закінчення концерту була „Молитва за Україну", яку виконали об'єднані хори обох катедр і ними диригував проф. В. Завітневич. Ця молитва завжди викликає у слухачів спогади про нашу Батьківщину та її долю.

Після концерту відбулося прийняття, улаштоване Сестрицтвом обох катедр, а сам концерт був під патронатом Об'єднання Православних Сестрицтв в Америці.

Слово до присутніх виголосила пані Л. Бриньовська. Вона вітала священиків, гостей, хористів і Об'єднання Сестрицтв, яке дбає про збереження нашої духовної співочої церковної спадщини, кращі зразки якої присутні мали можливість почути. Завдяки цьому цей концерт ввів нас в духово - релігійний настрій Великого Посту.

Вітала вона присутнього голову Консисторії о. протопресвітера А. Селепину, прот. о. В. Базилевського, що недавно перейшов тяжку хворобу, голову Об'єднання Православних Сестрицтв паніматку А. Селепину, її заступницю В. Кузмич, представників сестрицтва з Балтимору пані О. Криволап та голову пані Чичулін і членок Об'єднання (Управи) Ангелину Худу, В. Пахолюк, Т. Дзівак, С. Сущик та почесну членкиню М. Світ.

З промовами - привітами виступали члени парафій та гості.

Цей концерт та спільне прийняття залишили гарний довготривалий спогад у всіх присутніх і дають надію на дальші подібні спільні програми для нашого парафіяльного життя.

І. С.

Рочестерська громада при праці

Дня 2-го квітня ц.р. відбулися Загальні Збори Відділу УККА в Честері, Па., на яких обрано нові керівні органи і намічено плян праці на будуче. Збори відкрив мґр Володимир Сич, референт преси і зв'язків та попросив о. Липина, пароха УКЦ провести вступну молитву.

Після молитви — тимчасовий предсідник заявив, що на Збори прийшло 26 платників УНФ на всіх 80 членів і тому на залі є вимагане законом кворум, потрібне до важности Зборів. Він відчитав приготований Управою порядок нарад, який присутні одноголосно затвердили.

Приступаючи до дальшої точки, мґр Сич попросив присутніх подавати кандидатів до Президії Зборів. На внесення о. Липина присутні обрали до президії таких кандидатів: д-р Евген Захаріясевич — предсідник, Володимир Корчинський — заступник і пані Дозя Пастушок секретар для обох мов. Після висліду голосування мґр Сич попросив новообрану президію зайняти місця і продовжувати Збори згідно з пляном.

Протокол із попередніх Загальних Зборів відчитав Яро Салдан, секретар Відділу УККА і присутні прийняли його зі зміною, що її запропонував Теофіль Павлюк.

Першим, що звітував за минулорічну Управу мґр Володимир Сич, який у своєму, окремо приготованому, у письмовій формі звіті, подав докладну аналізу праці Відділу за минулий рік, вказуючи на осяги, але не приховуючи також і недоліків, що трапилися у минулому році.

Звітодавець назвав минулий рік „роком великих зусиль та ідейних замірів", а звертаючись до присутніх, він закликав не марнувати часу на пусту і зайву „балаканану", але зосереджути всі свої сили на речі творчі, й ідейні, які приносять користь нашим братам у поневоленій батьківщині і тим, що опинились поза її межами.

Треба пам'ятати, що кожна пожертва на НФ, яким завідує УККА в певній мірі причиняється до полегшення долі наших братів там „на рідній не своїй землі...".

В минулому році, продовжував звітодавець — заходом Відділу УККА влаштовано Шевченківську академію, Листопадову академію та відмічено великі Акти Січня 1918/19 років.

Дня 16-го квітня ц.р., в авдиторії св. Духа, мало відбутися відзначення роковин великого поета Тараса Шевченка.

Велике признання належить Володимирові Корчинському, який як культурно-освітній референт і диригент хору при УКЦ не жалів ані часу ні труду, щоби всі наші імпрези мали величавий і мистецький характер, заповнюючи зміст тих імпрез виступами чудового хору.

Деякий застій у праці нашого Відділу — продовжував звітодавець — постав під час ненадійної резиґнації голови Відділу інж. Забродського, що сталося минулого року в л и п н і і внаслідок відмови інших членів Управи заступити опорожнене місце голови.

В наслідок таких надзвичайних обставин — підписаний взяв на себе обов'язок „координатора" Управи Відділу і з допомогою інших референтів допровадив працю Відділу до нинішнього дня.

Як референт преси та зв'язків підписаний приготовив і опублікував у нашій щоденній пресі чотири дописи про наші імпрези та два звернення до громадянства перед Листопадовою академією і перед святкуванням Роковин 22-го січня.

Підписаний також зайнявся збіркою підписів на індивідуальних проханнях до американської Інформаційної Аґенції у Вашінґтоні в справі видання тією ж Аґенцією інформаційної книжечки-памфлета теж українською мовою, щоб роздати їх відвідувачам сільсько-господарської виставки, що відбудеться в Києві в квітні ц.р.

На протязі лише чотирьох днів нам вдалося зібрати 198 листів і вислати їх до Вашінґтону, на що підписаний отримав особистого листа з подякою від директора Аґенції, з поясненням про позитивне полагодження нашої просьби.

Велику допомогу у збиранні тих підписів дали підписаному інші члени Управи, а саме: Корчинський, Малецький, Ціхановський, Салдан, Кучера і о. И. Копчак з УПЦ у Честері, Па.

Згадуючи про святкування Актів 22-го Січня — бесідник підкреслив, що цього року вони мали дещо змінену форму, бо відбулися внутрі Міської Управи і на них-прибуло понад 250 осіб, що викликало велику радість серед наших громадян та велике вдоволення офіційних чинників міської адміністрації.

Великий вклад праці в цьому аспекті вніс Василь Пастушок, який, як зв'язковий з урядовими чинниками, поробив всі приготування перед посадником міста і міською адміністрацією.

Як доповнення до звіту мґра Сича коротке звітування склав секретар Відділу Яро Салдан, подаючи, що в минулому році ми одержали 15 письм, вислали 65 письм, не враховуючи 77 листів, які вислано до членів Відділу з нагоди Загальних Зборів.

Фінансову сторінку праці Відділу подав Гарасим Маковський, як фінансовий референт. В минулому році зібрано до НФ суму 1,197 долярів і вислано до Централі суму 1,077 дол., а крім цього із імпрез було приходу 654 дол.

За Контрольну комісію звітував її голова проф. Степан Микита, подаючи, що в минулому році господарка Відділу була ведена добре, хоч були деякі недотягнення, але це справлено.

Він ставить внесок в імені Контрольної комісії на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що присутні одноголосно одобрили.

Приступаючи до вибору нових керівних органів Управи — голова Номінаційної комісії о. П. Липин зголосив листу кандидатів, а тому, що ніхто не предклав другої листи, відбулося голосування над листою Номінаційної комісії, що її затверджено більшістю 16 голосів, з тим, що 4 голоси були проти, а 6 членів стрималося від голосування. До складу нових органів Відділу увійшли такі особи: Василь Пастушок, мол. — голова, Володимир Корчинський — місто голова і культ.-освітній реф., Іван Федак — секретар укр. мови, Ігор Кізюк — секретар анг. мови, Осип Бандерський — реф. організаційний, Евфрозина Лесик — фінан. реф., Теодозія Пастушок — реф. суспільної опіки, мґр Володимир Сич — реф. преси і зв'язків, Володимир Крамар, Гарасим Маковський і Ярослав Клюка — збірщики НФ; члени Управи: др Евген Захаріясевич, інж. Володимир Кузик, Богдан Малецький, Григорій Ціхановський і Яро Салдан; Контрольна комісія: проф. Степан Микита, Василь Кий і Осип Кізюк; Громадський суд: Данило Паньків, Данило Кучера і Дмитро Молодовець.

Новообраний голова Управи Василь Пастушок подякував присутнім за довір'я і приобіцяв виконувати свою працю для добра громади. О годині 6:30 Збори закрито молитвою, яку провів о. Липин.

мґр Володимир Сич

Проф. А. Гумецька доповідала в Ню Йорку

Ню Йорк (О. К.). — Професор славістики університету Енн Арбор в Мічігені повертаючись із III-го Наукового З'їзду ПКУС в Гарварді, виголосила тут в понеділок, 5-го червня ц. р., цікаву доповідь на тему українського фейлетону та гуморески.

Вечір, що його влаштувала Спілка Українських Журналістів Америки враз із редакцією „Нашого Життя", відкрила редактор „Нашого Життя" і член Управи СУЖА Уляна Любович. Вона привітала проф. Асю Гумецьку із її першою доповіддю в Ню Иорку і рівночасно привітала також присутню її маму, дружину відомого члена групи „Плуг" у Харкові, Сергія Пилипенка, коротко розказуючи про небуденні дороги життя цієї родини, в якій находиться також вже відома тут різьбарка і поетеса Мірталя Кардиналовська.

Доповідь проф. А. Гумецької дала невідому ширшій публіці аналізу сучасного фейлетону і гуморески в Україні, починаючи від батька українського гумористичного жанру XX сторіччя, Остапа Вишні.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 7

Ім'я	Сума
Т. і П. Барняк	$50.00
І. Джус, Блумфілд	20.00
П. Гімка, Ніколсон	20.00
Т. Моторний, Вашінгтон	20.00
З. В. Петеш, Чікаго	15.00
Укр. Конгресовий Комітет — Відділ, Обурн	15.00
Д. Хоман, Вінніпег	15.00
Д-р Е. Аріза, Маямі	10.00
І. Бета, Палмертон	10.00
І. Гулей, Бока Ратон	10.00
о. П. Джулинський, Чікаго	10.00
О. Загилькевич, Джеймбург	10.00
С. Качуба, Ню Йорк	10.00
Д-р І. Наконечна, Річмонд	10.00
Ю. Осцяк, Верона	10.00
Д-р В. Стефурак, Чікаго	10.00
Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦ, Фенікс	10.00
А. Яріш, Рочестер	10.00
З. Антоняк, Пасадіна	5.00
К. Беднарчук, Асторія	5.00
В. Венгер, Ляс Вегас	5.00
В. Возьний, Гемстед	5.00
В. Гнатів, Річборо	5.00
А. Гумеский, Ен Арбор	5.00
В. Ґерболка, Рочестер	5.00
Г. Добровольський, Омага	5.00
І. Дуда, Торонто	5.00
В. Єреґа, Іст Гановер	5.00
П. Іванець, Ст. Кетринс	5.00
С. Йон, Бала Синвид	5.00
Ґ. Задурович, Детройт	5.00
М. Запухляк, Твін Лейкс	5.00
О. Касюхнич, Ст. Кетринс	5.00
В. Кий, Валлінгфорд	5.00
Е. М. Козарійчук, Чікаго	5.00
М. Корінець, Лос Анджелес	5.00
І. Крат, Гіллсайд	5.00
І. Крепіч, Палмертон	5.00
С. Ладанай, Фервю	5.00
Р. Мандзук, Торонто	5.00
І. Маречко, Севен Гіллс	5.00
М. Марунчак, Монтреаль	5.00
Д-р В. Марчук, Гінсдейл	5.00
А. Паламар, Ставні Крік	5.00
М. Паращак, Торонто	5.00
М. Періг, Віндсор	5.00
Л. Поліцка, Дулут	5.00
П. Я. Пясецький, Даксбури	5.00
А. Ромас, Ля Саль	5.00
М. Салдан, Ню Йорк	5.00
І. Селеман, Іст Гартфорд	5.00
М. Сернейк, Чікаго	5.00
П. Слотюк, Філядельфія	5.00
М. Сокіл-Рудницька, Томс Рівер	5.00
А. Соколев, Гемтремк	5.00
С. Тополюк, Рочестер	5.00
Українська Канадська Дослідча Фундація, Торонто	5.00
С. Фафендик, Шебойґен	5.00
К. Харкевич, Чікаго	5.00
Т. Цимбал, Філядельфія	5.00
о. І. Шеп, Чікаго	5.00
І. Шпак, Джексон	5.00
Ю. Б. Юрчишин, Бостон	5.00
М. Дорошенко, Картерет	4.00
Н. Стефанів, Вілліямсбург	4.00
М. Мартиненко, Трентон	3.00
Б. Ференц, Стемфорд	3.00
С. Юрків, Воррен	2.85
А. Волошин, Парма	2.20
А. Костюк, Міннеаполіс	2.20
І. Притоцька, Чікаго	2.20
З. Стельмах, Лівонія	2.20
М. Фаріян, Парма	2.20
Е. Шкурат, Монтреаль	2.20
Д. Андерсон, Мек Кіс Рокс	2.00
Н. Гнатик, Енглвуд	2.00
В. Голуб, Мілвілл	2.00
П. Гуме-Гуменюк, Голивуд	2.00
І. Данківський, Філядельфія	2.00
Н. Кізюк, Честер	2.00
О. Кміцикевич, Перу	2.00
Р. Лесів, Вудбайн	2.00
М. Микитів, Стайвесант	2.00
І. Патуляк, Джерзі Сиі	2.00
К. Підперигора, Детройт	2.00
П. Піжицький, Ст. Кетринс	2.00
П. Пітула, Елизабет	2.00
Д. Птиця, Трентон	2.00
В. Б. Стасів, Тандер Бей	2.00
О. К. Таран, Мекеніксвілл	2.00
І. Шестак, Росфорд	2.00
В. Шпирка, Ірвінгтон	2.00
І. Баган, Янгставн	1.00
Ф. Гованська, Йонкерс	1.00
М. Дорошенко, Сомерсет	1.00
Г. Коваль, Бріджтон	1.00
В. Мисик, Кенора	1.00
П. Соломко, Чікаго	1.00
В. Стак, Санта Барбара	1.00
Д. Черніченко, Петерсон	1.00

ЛИСТА, Ч. 8.

Ім'я	Сума
Ф. Возний, Маямі Біч	$15.00
Т. Демер, Ракі, Рівер	15.00
І. Кровіцький, Дірборн	15.00
О. Кулицький, Монтреаль	15.00
Д-р Е. Н. Пруц, Ґленвю	15.00
Б. Г. Волошинович, Ст. Пітерсбург	10.00
Д. Курнеа, Брукгейвен	10.00
С. Мацук, Монтреаль	10.00
М. Ясінська-Мурована, Вілмінгтон	10.00
Д-р Б. О. Шебунчак, Блумфілд	10.00
Д. Яросевич, Ґадфрей	10.00
Ф. Мельник, Рочестер	8.27
В. Береза, Санта Барбара	5.00
О. Білецька, Індіянаполіс	5.00
І. Благітка, Ляшін	5.00
Д-р В. Богонович, Детройт	5.00
О. Бусько, Парма	5.00
Т. Гайдукевич, Флинт	5.00
П. Ганчарик, Гартфорд	5.00
Д-р Б. Гарбовський, Ютика	5.00
Дж. С. Гончарів, Портленд	5.00
О. Граб, Фт. Лаудердейл	5.00
І. Гута, Трой	5.00
Н. Дейнека, Ст. Кетринс	5.00
О. Дідух, Монтреаль	5.00
І. Дошна, Йонкерс	5.00
Г. Дробний, Детройт	5.00
Й. З., Джерзі Сиі	5.00
Я. Кіндрачук, Аллентавн	5.00
А. Кондира, Брістоль	5.00
М. Коренда, Детройт	5.00
С. М. Кузишин, Ірвінгтон	5.00
П. Ленчук, Джексонвілл	5.00
С. Лехновський, Кергонксон	5.00
Д-р М. Лободяк, Форт Додж	5.00
Р. М. Логуш, Монтреаль	5.00
М. Лозинський, Сан Сиі	5.00
С. Магаляс, Нюарк	5.00
Б. Матлак, Філядельфія	5.00
С. Микитюк, Монтреаль	5.00
К. Миронович, Норт Лаудердейл	5.00
П. Нестеренко, Літтл Рак	5.00
Д-р В. Онуферко, Джерзі Сиі	5.00
М. Т. Павлюк, Редстовн Арсенал	5.00
Й. Постоловський, Дірборн	5.00
Д. Пристай, Рочестер	5.00
Р. Т. Пристай, Рочестер	5.00
П. Проц, Лорейн	5.00
В. Ратушний, Петерсон	5.00
Р. Решітник, Міддл Віллedж	5.00
П. Савка, Сомерсет	5.00
В. Сербу, Чікаго	5.00
Ф. Сілецький, Лорейн	5.00
Д-р М. З. Снігурович-МкКучан, Сан Дієго	5.00
М. Солодуха, Монтреаль	5.00
О. Таран, Річмонд	5.00
В. Терещук, Ню Йорк	5.00
І. Цибульський, Сейр	5.00
Т. Чучман, Амстердам	5.00
М. Швед, Джерзі Сиі	5.00
Р. Юшкевич, Детройт	5.00
Л. Ярош, Беллмор	5.00
А. Кілко, Боффало	4.00
В. Бригідир, Монтреаль	3.00
М. Возняк, Геммонд	3.00
В. В. Галич, Ендвелл	3.00
Б. Іванишин, Вудбрідж	3.00
Н. Кітвіс, Ірвінгтон	3.00
Й. Міщук, Клівленд	3.00
І. Павлюк, Чікаго	3.00
Ф. Сотник, Детройт	3.00
О. Томич, Ютика	3.00
С. Цимбала, Бруклин	3.00
Т. Шереґ, Бруклин	3.00
Е. Ярмолюк, Сомерсет	3.00
І. Бабяк, Філядельфія	2.00
Г. Висовська, Іст Гейвен	2.00
о. Я. Гайманович, Монтреаль	2.00
В. Гамкало, Віндсор	2.00
М. Ґавур, Кент	2.00
С. Ґебуза, Шелтон	2.00
П. Дацків, Ґрімсби	2.00
Т. Єзерський, Клівленд	2.00
С. Зарічний, Джерзі Сиі	2.00
О. Король, Монтреаль	2.00
П. Королишин, Н. Галедон	2.00
В. Мандюк, Ірвінгтон	2.00
М. Свербінський, Бентон Гарбор	2.00
І. Стрижаковський, Трентон	2.00
Л. Тертичний, Форд Сиі	2.00
А. Тишко, Філядельфія	2.00
Д-р Т. Б. Цюцюра, Галіфакс	2.00
В. Яцик, Бруклин	2.00
В. Воронка, Кліфтон	1.00
К. Дубас, Філядельфія	1.00
Е. Колянковський, Монтреаль	1.00
В. Сторожик, Джамейка	1.00
М. Турянський, Честер	1.00
М. Хитра, Елизабет	1.00
П. Шубин, Парма	1.00

Крайознавча поїздка молоді до Греції та Італії

Минулого року велика група пластунок і пластунів під проводом досвідченого провідника Дам'яна Ліщинського відбула крайознавчу прогульку до Греції та Італії, щоб наочно запізнатися з давніми культурними пам'ятками цих країн, на яких сперлася культура всієї Західньої Европи. Під час прогулянки виготовлено багато гарних і чітких прозірок, що їх на п'ятницевому вечорі 10-го лютого 1978 року висвітлював Дам'ян Ліщинський.

Програму вечора відкрив маестро Степан Крижанівський, привітавши п. Д. Ліщинського і присутніх гостей, після чого розпочався показ прозірок з відповідними поясненнями і коментарями. Показ розпочала прекрасна Фльоренція зі своїми мистецькими скарбами, будівлями, ґалеріями, образами та скульптурами, опісля місто Рим з ґрандіозною церквою св. Петра, Форум Романум, Луком Траяна і римські катакомби, ватиканські ґалерії і багато інших мистецьких пам'яток вічного міста Риму, що їх показав прогульковцям та їх опроваджував з відповідними поясненнями о. Самотний з Риму. В Геркулянум і Помпеях, прогульковці відвідали ці відкопані міста, що їх знищив вибух вулкану Везувія. Були на острові Капрі де бачили тамтешні околиці, відтак подались до славної Венеції, відвідавши церкву св. Марка, св. Юрія, св. Павла, св. Захарії, палату дожів, міст плачу тощо. З Італії поїхала прогулянка кораблем „Арія" на остров Кофру, де бачили старі турецькі поселення, опісля на славну гору Олімп, де за грецькою мітологією проживали боги із Зевсом на чолі; вкінці прибули до Атен зі славним Акрополем. В Атенах побували в чотирьох маленьких християнських церковцях побудованих поміж VII і XI століттями. Звідси поїхали до міста Дельфін, також відвідали місто Спарту, а дальша дорога вела кораблем на острів Кріт зі славною палатою знаною з мітологічних передань з якої залишились лише руїни. Повертаючи з Греції, вступили до Югославії та заїхали до наших давніх поселенців, які зраділи прогульковцями і щиро їх гостили. З міста Загреб в Хорватії подались до Австрії до Зальцбургу, що знаний своєю красою, мистецтвом будівель і щорічними музичними фестивалями славними на весь світ. Із тих всіх місцевостей п. Ліщинський висвітлив на вечорі дуже гарні і чіткі кольорові прозірки, що милували очі глядачів.

Б.Б.

Студенти Академії св. Юра в Ню Йорку влаштували концерт

У неділю, 9-го квітня ц. р. відбувся концерт Академії св. Юра, який улаштовують щороку навесні студенти Академії. Танцювальна група студентів під керівництвом колишньої студентки Оксани Бачик, відтанцювала народні танці „Гопак", „Гуцульський танець", „Ножиці", „Вишиваний рушничок", і „Веселий кружок", а студентський хор під керівництвом Б. Волянської відспівав народні пісні „Марина", „Сусідка", „Ой, у вишневому садочку". Хорові акомпаньювала оркестра, яка також складалася із студентів. Деякі студенти, всі з них з 12-ої кляси, виступили в сольових точках: сопрано, Оксана Харук виконала пісню „Плавай, плавай лебедонько" під фортепіяновий супровід Андреї Хомин; Богдан Рекшинський відіграв на фортепіяно власну композицію „Хвилі", а Б. Прятка виконав клясичний твір на ґітарі „Лесн-да". Програма закінчилася виступом співочого ансамблю, який виконав пісні „Київ", „Ой попливи, утко" і „Зачарована скрипка" під керівництвом Б. Волянської.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Д-ра Матвія Стахова
складаємо 100.00 долярів
на Наукове Т-во ім. Шевченка.
МАРТА та ВОЙТЕК КАШНІЦА

З глибоким смутком повідомляємо Громадянство, що в середу, 31-го травня 1978 року у Вашінгтоні, після довгої і тяжкої хвороби упокоїлася у Бозі

бл. п.
ВІРА ІВАНІВНА ШВЕЦЬ
(дівоче прізвище САВЧЕНКО)

ПОХОРОН відбувся у п'ятницю, 2-го червня 1978 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія у Саут Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дочка ВАЛЕНТИНА ПОВСТЕНКО
з чоловіком ЮРІЄМ
внучка ТАМАРА
та сваха АНАСТАСІЯ ПОВСТЕНКО

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Незабутнього
БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п. інж.
МИХАЙЛА ПОТОЧНЯКА

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в суботу, 17 червня 1978 р., в Українській Католицькій Церкві в Гюстон, Тексас, о год. 9-ій ранку;

у вівторок, 27 червня 1978 р., в церкві св. Ів. Хрестителя в Ірвінгтоні, Н. Дж., о год. 8:30 ранку.

Про молитви за душу Покійного просять,
в глибокому смутку —
ДІТИ і ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями, Побратимами по Зброї, Знайомими та всією Українською Громадою, що 8-го червня 1978 року, по важкій і довгій недузі заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі, на 84-му році трудолюбивого життя, наш Улюблений ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
АНТІН ТРАСКА

учасник Визвольних Змагань, хорунжий Гарматньої Бригади Корпусу Січових Стрільців, б. посадник міста і волости Сіняви в Ярославівщині, довголітній голова Т-ва Прихильників УНР в Балтімор, Мд.

ПАНАХИДА в суботу, 10-го червня 1978 року, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Lilly Zeiler в Балтімор, Мд.

ПАРАСТАС в неділю, 11-го червня 1978 р., о год. 7-ій веч. в тім же заведенні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ о год. 9-ій ранку, в понеділок, 12-го червня 1978 р. з похоронного заведення до церкви св. Михаїла, а відтак на Вічний Спочинок на парафіяльний цвинтар.

У глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА з дому СТРОНСЬКА
дочка — ІРЕНА ТЕРЗІЄВ з чоловіком МИКОЛОЮ і дітьми РЕНАТОЮ і МИКОЛАЄМ ХРИСТОФОРОМ
син — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною ІРЕНОЮ і синами РОМАНОМ і ЯРЕМОЮ
Ближча та дальша Родина в Україні, Польщі, Америці і Канаді

Головна Рада Наукових Товариств ім. Шевченка

ділиться з усім Членством НТШ та Українським Громадянством сумною вісткою, що в п'ятницю, 2-го червня 1978 року у Каліфорнії, на 83-му році життя відійшов у Вічність

сл. п. проф. д-р
МАТВІЙ СТАХІВ

дійсний член НТШ, довголітній член і кол. Президент Головної Ради НТШ, колишній Голова НТШ у ЗДА, директор Секції Історії України НТШ і голова Комісії Англомовного Видання Історії України-Руси М. Грушевського, довголітній член Екзекутиви УККА та Секретаріяту СКВУ, видатний український науковець, б. професор УВУ та УЕВШ, учасник українських Визвольних Змагань з 1917-1920 рр., провідний політичний, суспільно-громадський діяч, публіцист і журналіст.

Опечаленим Вдові та Синові з Родиною, висловлюємо найглибші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Свято Матері в Маямі

Вже кільканадцять років існує в Маямі при українській католицькій церкві Успення Божої Матері суботня Школа Українознавства. Фахові вчителі виховують наших дітей, навчаючи їх рідної мови, історії, культури, народних пісень, щоб зберегти їх для України. В день 14-го травня влаштувала наша школа свято Матері.

Після обіду, підготовою якого зайнявся Батьківський комітет школи, відбулася святкова програма. Її відкрила вчителька школи Ірена Трач. У доповіді вона підкреслила велике значення знання рідної мови, яку ворог забороняє вживати в нашій батьківщині, карає тих, що її вживають, проводить русифікацію. Тому святим обов'язком, не лише батьків, але й усіх наших громадян вжити необхідних можливих заходів, щоб наші діти не пропали в чужому оточенні, і щоб вони зайняли після нас наші місця у громаді. Свою доповідь виголосила І. Трач з глибоким зрозумінням, переплітаючи її цитатами та віршами наших поетів.

З черги наші найменші продеклямували вірш Р. Завадовича „Благослови нас Божа Мати'', М. Матули „Велике свято'' і вірш „Моїй Мамі''. Дівочий хор „Черемшина'', при школі проспівав пісню Г. Майбороди „Рідна мати моя'', „Пісню про матусю'' В. Безкоровайного. Після того діти деклямували „На свято Матері'' Ганни Черінь та „Мій подарунок'' Катрі Перелісної.

У другій частині програми дитячий хор заспівав пісні „Весна'' слова О. Олеся, музика О. Залеського та „Вітай весно'' і „У лісі на поляні''. В черговій точці програми вивели діти гагілки: „Ой зійшли фіялки'', „Зелені огірочки'', „Жучка'' та інші. На закінчення програми всі діти виконали п'єсу „Квіти кольору веселки'', слова Галини Чорнобицької, музика О. Залеського. Кожна дитина (всіх біля 20) тримала в руках окрему велику квітку. Цей живий образ дітей-квіток сприйняли присутні бурхливими оплесками. Грімким „Многая Літа'', яке заспівали всі діти своїм матерям, і яке підхопили всі присутні — закінчено це зразково виконане свято.

Музичний провід спочивав в руках, відомого в Маямі і поза Маямі, віртуоза-пяніста Богдана Сперкача, який в минулому році закінчив клясу фортепіяну на Маямському університеті. Окремі точки програми заповідала Ганя Максимович, одна з найстарших учениць нашої школи. Найбільше праці у підготову цього свята вклала незрівняна, довголітня управителька школи Іванна Сперкач, не зважаючи на те, що вона є матір'ю п'ятьох синів і має родинні обов'язки, присвячує багато часу та праці для добра нашої школи.

У заступстві голови Батьківського комітету Романа Кирилика, інж. Роман Венгльовський повідомив, що п-во Івашкові подарували школі 25.00 долярів. Присутні нагородили жертводавців грімкими оплесками.

Двадцять п'ятеро дітей на нашу маямську громаду — це рішучо замало. Кожного року прибувають до Маямі нові поселенці-українці, тому почесним та відповідальним обов'язком їх є посилати дітей до своєї рідної школи. Батьки, сповніть один із найважливіших обов'язків супроти нашої поневоленої, але нескореної України.

Б. О-к

„Пам'ятай Україну"

Під назвою „Пам'ятай про Україну" відбувся 25-го лютого ц. р. концерт — „Вечір Українських Пісень" в Омазі, Небраска. У тому концерті взяли участь „Кобзарі" з Омаги, та „Веселі часи" з Чікаґо.

Концерт був дуже гарно розреклямований по американських місцевих часописах, на телебаченні, радіо та на вивісках по всіх місцях, де тільки публіка з Омаги могла на них звернути увагу.

Кобзарі попередили концерт виступом на телевізійній станції НБС, канал 3. Під час півгодинної програми „Кобзарі" відспівали три пісні, як теж відіграли в'язанку українських пісень. Джоні Бейлон, директор і режисер, оголошувала вже від ранку на телевізійному екрані про виступ Кобзарів, зазначуючи оригінальність і красу українських пісень. В інтерв'ю, мистецький керівник Кобзарів Юліян Клачинський старався ознайомити слухачів з характером та відмінністю обох ансамблів, при виконуванні наших пісень, пристосованих до вимог теперішньої доби.

І дійсно відмінність між тими обома ансамблями дуже велика, тому така комбінація спільного виступу була дуже побажана. Обидва ансамблі дуже цікаво доповнювали себе. Щоби те зрозуміти, треба звернути увагу на обставини, в яких обидва ансамблі формувалися.

Молоді „Кобзарі" виростали в Омазі, на теренах Небраски. Своїми степами, зеленню та красою золотистих ланів пшениці під синім небом, Небраска дуже нагадує Україну. Тому не диво, що те все сильно віддзеркалилося у цьому ансамблі.

Мистецький керівник „Кобзарів", Юліян Клачинський — це незвичайно талановитий композитор. Він душею відданий тому ансамблеві, який створив 6 років тому. Кожну пісню він дуже с т а р а н н о опрацьовує, щоби не затратила свого властивого характеру, а була до вподоби молодим і старшим. Тому, що „Кобзарі" часто виступають перед неукраїнською публікою, то він бере під увагу ще й те, роби публіка не нудилася, слухаючи наших пісень, не розуміючи українських слів.

Пісні, що їх виконують Кобзарі, мають професійно - модерний характер. Час теперішньої доби вимагає від нас оригінальности. Люди жадні все чогось нового. Це знає і розуміє Юліян Клачинський, тому пісням, які виконують Кобзарі немає порівняння; вони своєю оригінальністю й чаром захоплюють слухача, не затрачуючи нашого українського сантиментального характеру і лірики, вони спеціяльні своїм виконанням. Наприклад, дует „Ой ти ніченько", що його виконують американки, які бездоганно віддавали українські слова пісні, не міг би бути краще виконаний, як під зоряним небом Небраски, на сцені авдиторії Центральної середньої школи.

Ансамбль складається із 19-ох членів. Вокальну частину виконують: Джуді Реннер — сопрано, Деббі Барров — альт, Алекс Продивус — тенор, Андрій Ґаленда — баритон - бас і Нік Беґренс — баритон-тенор. Кобзарі виконали десять пісень: „Тихо над річкою", „Ой ходила дівчинонька беріжком", „Цвіте терен", „Чого вода каламутна", „Стежечка моя". У піснях: „Ой, щож то за шум учинився" і „Голубівна", сольові партії виконав Алекс Продивус. У пісні „Бандуристе, орле сизий", сольові партії виконав Андрій Ґаленда. Концерт відкрили Кобзарі привітом — „Небраска".

Цим вокалістам належиться велике признання за репрезентацію нашої чудової лірики з великим зрозумінням.

Не менше признання належиться інструменталістам, мандоліністам — Крісові Репіховському, Андрієві Ґаленді, Миронові Воробцеві, як рівнож ґітаристам — Розі Сематчин, Стефанові Банасові і Білові Апплеґате, які дали слухачам ілюзію делікатних звуків наших бандур, а Роман Воробець — бас і Юліян Клачинський родес - піяно, а в деяких піснях акордеон, акомпаньяментом своїм додавали нашим пісням такту модерної музики.

Кобзарі виступили в нових оригінальних одягах: вишивані чоловічі сорочки, та жіночі блюзки до темновишневих штанів і довгих спідниць, відбивали дуже гарно від блакитної занавіси.

За оригінальні і гарно опрацьовані одяги належиться щира подяка в першу чергу Марії Лобур, а далі Юлії Ґаленді й Марії Сематчин.

Другу частину концерту виконали „Веселі часи": Мистецький керівник — Іван Стеців представив виконавців ансамблю й слухачі концерту їх щедро оплескували. „Веселі часи" виконали десять пісень і свій оригінальний „Привіт".

Відразу з перших акордів слухачі зауважили темпо й динаміку Великого Міста. Оригінальністю своїх інструментів „Веселі часи" впровадили слухачів у зовсім відмінну атмосферу. Очевидно, що для техніки та сильних звуків їхніх інструментів, заля авдиторії, у якій відбувся концерт, була замала, а акустика ще сильніше віддавала кожний звук, але це не перешкоджувало, щоби слухачі були захоплені зовсім новою, по-мистецьки виконаною формою нашої музики. Американцям дуже подобалася пісня „Сину, качки летять", як рівнож усі інші пісні; вони уважали цей концерт за щось дуже оригінальне. Казали, що такої імпрези в Омазі ще не було. І то правда. Цей „Вечір української пісні" дав змогу всім слухачам зрозуміти красу наших народних пісень, які можна пристосувати до кожного інструменту, до різних вимог навіть наймодернішої музики. Є всі познаки, що наша пісня житиме вічно, переходячи різні варіянти нашого теперішнього життя, як рівнож наших поколінь, без огляду на те, який характер прийдеться їй приймати.

Фінале — „Їхав козак на війноньку'', виконали „Веселі часи" й „Кобзарі" спільно, дуже гарно, за що слухачі стоячи нагородили їх обильними оплесками.

Під час перерви слухачі виявили захоплення на різних мовах і присутні радо набували платівки „Кобзарі й „Веселі часи", які продавалися у вестибюлі.

Їх Ексцеленція Владика Ярослав Габро, Єпископ Дієцезії в Чікаґо вислав побажання якнайкращих успіхів у такій ідейній праці.

Концерт спонзорував Український Конґресовий Комітет Америки, філія Омага, Небраска. Члени Комітету: Олекса Продивус — голова, Михайло Воробець — секретар, Алекс Продивус — заступник секретаря, Михайло Депа — скарбник, та член — Андрій Сематчин.

Віримо, що на будуче, ще більше осіб постарається допомогти „Кобзарям, чи то фінансово чи морально. Вони самі досить борикаються зі своїми власними фінансовими клопотами, бо студіюють і працюють, а все ж таки знаходять час, щоби вивчати нові пісні. Сьогодні вони приготовили нову платівку з новими піснями, дуже гарну, яку варта набути й послухати.

Лукія Яськів

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді и вільному світі нового свідомого члена!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ТРАЧ, членка УНС 156 Від. Т-ва ім. Шевченка в Честер, Па., померла 11 березня 1978 р. на 78 р. життя. Нар. 1899 р. в Україні і стала членкою УНС в 1945 р. Залишила у смутку дочку Джекі, синів Петра, Стефана, сестру і брата, 9 внуків, 2 правнуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 15 березня 1978 р. на цвинтарі Пречистого Серця в Лінвуд, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Новак, секр.

ВОЛОДИМИР БАБЯК, член УНС 108 Від. Б-ва Св. Духа в Лейквуд, Огайо, помер 11 березня 1978 на 59 р. життя. Нар. в 1918 р. в Огайо і став чл. УНСоюзу в 1937 р. Залишив у смутку дружину Елізабету. Похорон відбувся 14 березня 1978 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс, Клівеленд, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Н. Коваль, секр.

ТАРАС ЛОЗИНСЬКИЙ, член УНС 66 Від. Пластовий Відділ в Рочестері, Н. Й., помер 11 лютого 1978 р. на 63 р. життя. Нар. 1915 р. в Коломиї, Зах. Україна і став чл. УНС в 1972 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Яромира, брата о. Богдана, сестри Ольгу, Ірину і Ярославу та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні. Похорон відбувся 14 лютого 1978 р. на цвинтарі Голі Сепулчре в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Лещишин, секр.

ГРИГОРІЙ КАРІЯКА, член УНС 301 Від. Т-ва ім. Д. Вітовського в Аддісон, Ілл., помер 20 березня 1978 на 84-му р. життя. Нар. 1894 р. в Нових Санжарах, Полтава, Україна і став чл. УНС в 1951 р. Залишив у смутку дружину Феодосію, дочку Віру, внучку Валентину, зятя Юрія та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 22 березня 1978 р. на цвинтарі Елмвуд Рівер Ґрове, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Врублівський, секр.

МИХАЙЛО КОСІВЧУК, член УНС 245 Від. Т-ва Запороська Січ в Трентоні, Н. Дж., помер 4 квітня 1978 р. на 63 р. життя. Нар. 1914 р. в селі Вербіж Вижній, Коломия і став чл. УНС в 1957 р. Залишив у смутку дружину Барбару, синів Бориса, Михайла, Володимира, дочок Юлію. Лесю та двоє внуків і родину в Україні. Похорон відбувся 7 квітня 1978 р. на цвинтарі Морісвіле, Морісвіле. Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Мартиненко, секр.

ІВАН ГРИНОВИЧ, член УНС 100 Від. Т-ва ім. Т. Шевченка в Ґері, Інд., помер 24 березня 1978 р. на 83 р. життя. Нар. 1895 р. в Західній Україні, і став чл. УНС в 1923 р. Залишив у смутку синів Теодора, Миколу, невістки Гелену і Іванну 4 внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 27 березня 1978 р. на цвинтарі в Меррівілле, Інд.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ГЕЛЕН М. ФІЦА МОСТОВА, чл. УНС 379 Від. Б-ва св. Юрія в Чікаґо, Ілл., померла 24 лютого 1978 р. на 60 р. життя. Нар. 1917 р. в Чікаґо, Ілл., і стала чл. УНС в 1946 р. Залишила у смутку матір Еффі, братів Михайла, Івана і Володимира та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 27 лютого 1978 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Семків, секр.

АНДРІЙ МАЛАФІЙ, член УНС 200 Від. Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парк, Н. Й., помер 19 грудня 1977 р. на 65 р. життя. Нар. 1912 р. в Вудгейвен, Н. Й., і став членом УНС в 1947 р. Залишив у смутку дружину, дочку три внуки та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 22 грудня 1977 р. на Нешенел цвинтарі в Фармінґдейл, Лонг Айленд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Пригода, секр.

АННА ФОЛІ, членка УНС 163 Відд. Т-ва „Єдність" в Філядельфії, Па., померла 24 лютого 1978 р. на 61 р. життя. Стала чл. УНСоюзу в 1935 р. Залишила у смутку матір Іванну, мужа Франка. Похорон відбувся 28 лютого 1978 р. на цвинтарі Розендейл в Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Т. Дуда, секр.

МАРІЯ СИДОРАК, членка УНС 292 Від. Б-ва св. Івана Христителя в Детройті Міч., померла 13 березня 1978 р. на 86 р. життя. Нар. 1892 р. с. Дібца, Зах. Україна і стала чл. УНС в 1936 р. Залишила у смутку сина Івана, дочок Гелену, Анну і Нелю та 4 внуків. Похорон відбувся 15 березня 1978 р. на цвинтарі Святого Хреста в Детройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Федик, секр.

ІВАНКА КІВЕРЧУК, членка УНС 39 Від. Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. Й., померла 9 березня 1978 р, на 88 р. життя. Нар. в Лемківщині і стала чл. УНС в 1950 р. Залишила у смутку дочку Надію з мужем Романом, внуків Марту і Юрка, сестру Марію в Україні та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 11 березня 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

Д-Р ВАСИЛЬ ЯШАН, член УНС 444 Від. Т-ва ім. Лисенка в Саскатуні, Саск., помер 12 березня 1978 р. на 84 р. життя. Нар. 1894 р. в Городенці, Зах. Україна і став чл. УНС в 1951 р. Залишив у смутку дочку А. Ковальську та внуків і правнуків. Похорон відбувся 15 березня 1978 р. на цвинтарі Проспект в Торонті, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Вовк, секр.

ВОЛОДИМИР КЕРОД, член УНС 86 Від. Т-ва УСК в Ню Йорку, Н. Й., помер 30 січня 1978 р. на 65 р. життя. Нар. 1913 р. у Львові, Україна і став чл. УНС в 1958 р. Залишив у смутку дружину Ірину, сина Адріяна з дружиною, дочку Іванку з родиною та ближчу і дальшу родину в ЗСА та в Україні. Похорон відбувся 2 лютого 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Ссрант, секр.

МАРҐАРЕТА ҐУРИШ, чл. УНС 357 Від. Б-ва св. Михаїла в Нортгумберлянд, Па., померла 28 березня 1978 р. на 95 р. життя. Нар. 1882 р. в Україні і стала чл. УНС в 1934 р. Залишила у смутку сина Михайла, дочок Анну і Марію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 31 березня 1978 р. на цвинтарі Рівервю в Нортгумберлянд. Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ГАРРІ МИХАЙЛО РЕЙНГАРДТ, член УНС 211 Від. Б-ва св. Михаїла в Стетен Айленд, Н. Й., помер 25 березня 1978 р. на 95 р. життя. Нар. в 1882 р. в селі Виспа, Рогатин, Україна і став чл. УНС в 1923 р. Залишив у смутку дружину Пелагнію, дочки Марію, Діяну та 5 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 28 березня 1978 р. на цвинтарі Пресв. Марії в Статен Айленд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СЕМЕН ВАНЦА, член УНС 65 Від. Б-ва св. Володимира в Елізабеті, Н. Дж., помер 3 квітня 1978 р. на 97 р. життя. Нар. 1881 р. селі Зиндранова, повіт Коросно, Україна і став чл. УНС в 1906 р. Залишив у смутку синів Івана, Михайла і Франка; дочок Анну і Марію та 7 внуків і 4 правнуків, брата Михайла та сестру Анну. Похорон відбувся 5 квітня 1978 р. на Розегілл цвинтарі в Лінден, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Шміт, секр.

СОФІЯ МАРІЯ ФИЛИПЧАК, членка 42 Від. Т-ва ім. Шевченка в Пассейку, Н. Дж., померла 17 листопада 1977 на 67 р. життя. Нар. 1909 р. в Кракові. і стала чл. УНС в 1950 р. Залишила у смутку мужа Бориса, сина Івана та невістку Зірку. Похорон відбувся 21 листопада на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Головачук, секр.

СТАНИСЛАВ СЕНДЕЦЬКИЙ, член УНС 204 Від. Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 28 лютого 1978 р. на 75 р. життя. Нар. 1903 р. і став членом УНС в 1950 р. Залишив у смутку дружину Ірену дочку Оксану з мужем Юрієм, сина Юрія О. з дружиною Нусею, 3 внуків та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 4 березня 1978 р. на цвинтарі Святого Хреста в Норт Арлінґтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Палідвор, секр.